

**SUOMEN ELOKUVASÄÄTIÖN
TOIMINTAKERTOMUS 2008**

Suomen elokuvasäätiö

Suomen elokuvasäätiön tehtävänä on edistää korkeatasoista, monipuolista ja omaperäistä suomalaista elokuvatuotantoa. Elokuvasäätiö myöntää tukea elokuvien ammattimaiseen tuotantoon sekä niiden esittämiseen ja levittämiseen erilaisissa jakelukanavissa.

Säätiö vastaa myös kotimaisen elokuvan kulttuuriviennistä ja jakaa elokuvien kansainvälisen toiminnan tukea. Säätiö myöntää tukea myös valtakunnallisesti merkittävälle kansainvälisille elokuvafestivaaleille Suomessa. Varansa säätiö saa valtion talousarviossa Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista elokuvataiteen edistämiseen osoitetusta määrärahasta.

Suomen elokuvasäätiö on perustettu 1969. Se on Opetusministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen kuuluva itsenäinen säätiö. Sen tukitoimintaa ohjaavat laki ja asetus elokuvataiteen edistämisestä.

SISÄLLYSLUETTELO

Toimitusjohtajan katsaus	4
1. Vuosi 2008 ja tulevaisuuden näkymät	5
Toiminta-ajatus, arvot, strategiset tavoitteet	5
1.1. Toimintavuosi 2008	6
1.2. Tulevaisuuden näkymät	9
2. Toiminta-alueet	10
2.1. Tukitoiminta	11
○ tuotantotuki	
○ jakelun tuki	
○ festivaalituki	
○ OPM erillismäärärahat	
2.2. Kulttuurivienti	20
○ pitkät elokuvat	
○ lyhyt- ja dokumenttielokuvat	
2.3. Kansainvälistyminen ja kehitys	23
2.4. Tiedotus	24
3. Hallinto ja talous	25
4. SES Auditorio Oy	29
LIITE	
Media 2007 -ohjelma	31

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2008 oli suomalaiselle elokuvalla menestyksekkäs. Erityisen ilahduttavaa on, että jo pitkään jatkuneen kotimaisen menestyksen rinnalla suomalainen elokuva näkyi ja menestyi ulkomailla, niin festivaaleilla kuin elokuvateattereissa. Tämä vahvistaa uskoa, että elokuvapolitiikassa valittu linja, jossa vahvalta kansalliselta pohjalta edetään kansainvälisyyteen, on ollut oikea.

Kansainvälistymisen eteen on vielä paljon tekemättä. Kansallisen rahoituspohjan kapeus vertailumaiden rinnalla kertautuu haettaessa muita partnereita. Audiovisuaalisen observatorion mukaan Eurooppalaiset yhteistuotannot leviävät muihin maihin puhtaasti kansallisia elokuvia paremmin. Tulevaisuudessa säätiössä kannattaa pohtia edistäisikö suomalaisen elokuvan kansainvälistymistä meidän omien, yhteistuotantoihin varattujen määrärahojen nosto.

Kansainvälinen menestys toi jälleen kerran esille, että suomalaisessa innovaatiojärjestelmässä on elokuvan mentävä aukko. Elokuvasäätiölle annetut rahat ovat jo EU-notifikaationkin myötä määritelty kulttuurin edistämiseen ja teoskohtaiseksi tueksi. Kuitenkin on selvää, että kukoistavaa elokuvataidetta ei ole ilman toimivaa elokuvaelinkeino infrastruktuuria. Tämä yritystoiminnan kehittäminen ja elokuvateosten jatkojalostaminen tuotteiksi jää nyt helposti yrittäjän taakaksi, ilman riskirahoitusta.

Yksi ratkaisu voisi olla, että Tekesin ja Työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntemusta luovaan sisältöön pohjautuvasta yritystoiminnasta vahvistetaan.

Kaksi ja puoli vuotta kestäneet neuvottelut EU:n kanssa Suomen elokuvatuista saatiin vihdoinkin päätökseen. Suuri voitto suomalaiselle itsenäiselle elokuvakulttuurille on, että pystyttiin torjumaan komission alun perin vaatima kulttuurisisällön määräytyminen. Omasta mielestäni tämänkaltaisen, monissa muissa EU-maissa pisteytysluontoinen oman sisällön ennakkomäärittely olisi ollut vastoin Suomen perustuslain henkeä, jossa turvataan taiteen vapaus. Euroopan instituuttien johtajien yhteistyöverkostossa EFADissa on käynnissä kiihkeä keskustelu siitä, mihin suuntaan EU-komission kilpailuosasto on käytännössä muovaamassa Euroopan elokuvapolitiikkaa.

Suomessakin on syytä seurata huolella, miten uusi notifikaatio vaikuttaa.

Vuonna 2008 eräs elokuvateos, animaatio **Uralin perhonen**, herätti kiivasta keskustelua siitä, mikä on sopivaa taiteen sisällöksi. Joidenkin tunteet kävivät niin kuumina, että jopa rahoittajille tuli alatyylisiä ja uhkailevaa sähköpostikeskustelua. Oli yllättävää, että jopa jotkut korkea-arvoiset yhteiskunnalliset tahot tuntuivat ajattelevan, että rahoittajan tehtäviin kuuluisi jonkinlainen ennakkosensuuri. Vaikka taiteen vapaus on hyväksytty taiteeseen ja sananvapaus mediaan, joillekin oli liikaa että elokuvataidettakin koskee tämä vapaus.

Erityisen iloinen olen siitä, että elokuva-alan ja Veikkaus Oy:n välillä on solmittu laaja yhteistyösopimus ja samalla kotimainen elokuva on saanut alkutunnisteen. Veikkaus-yhteistyön kautta tieto elokuvista kohentuu ja elokuvateatterien tarjoama tiistai-alennus tuo lisää katsojia kotimaiselle elokuvalle.

Elokuvasäätiö on ylpeä suomalaisen elokuvan menestyksestä ja tukivarojen kasvusta. Kun henkilökuntamäärä on pysynyt samana, voimme todeta että säätiön tuottavuus on muutamana vuotena kasvanut merkittävästi. Hyvä joukkuehenki on mahdollistanut tähän asti lisääntyvistä tehtävistä selviytymisen. Kun kuitenkin säätiön tukipäätökset tehdään virkavastuulla, tämä edellyttää valmistelijoilta ja ratkaisijoilta kaikissa tilanteissa huolellista asiaan paneutumista. Pidemmän päälle yhtälö on vaikeasti toteutettava ilman lisävahvistusta.

Irina Krohn

TOIMINTA-AJATUS	<p>Suomen elokuvasäätiö on itsenäinen säätiö joka kuuluu Opetusministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen.</p> <p>Säätiö saa määrärahasa elokuvataiteen tukemiseen veikkauksen voittovaroista. Säätiön tehtävänä on tukea ja kehittää ammattimaista kotimaista elokuvatuotantoa, elokuvien levittämistä ja esittämistä. Tuki jaetaan hakemusten perusteella.</p> <p>SES mahdollistaa kotimaisten elokuvien tekemisen ja niiden kokemisen niin Suomessa kuin ulkomailla.</p>
ARVOT JA EETTISET PERIAATTEET	<p>Elokuvasäätiön toiminnan arvot muodostavat ohjenuoran jokapäiväiselle työlle ja ohjaavat toimintaa myös pitkällä aikavälillä. Arvot ja eettiset periaatteet ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ avoimuus ○ rehellisyys ○ hallinnon läpinäkyvyys ○ ennakoitavuus ○ tiimityöskentely <p>Arvot ja eettiset periaatteet tarjoavat yhteiset suuntaviivat elokuvasäätiön ja sen yhteistyökumppanien vuoropuhelulle ja tulevaisuuden päätöksenteolle. Samalla ne luovat yhtenäisyyttä toimintaan ja työtehtäviin.</p> <p>Elokuvasäätiön tuki on julkista tukea, jonka käyttöä säätelevät lait, asetukset ja säätiön tukiohjeet.</p>
STRATEGISET TAVOITTEET	<p>Elokuvasäätiön strategiset tavoitteet luovat pysyvän perustan, jonka varaan rakennamme lyhyen aikavälin johtamisen painopistealueet. Ne määrittävät miten etenemme kohti pitkän tähtäimen visiota.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ tuotannon, jakelun ja kulttuuriviennin tukivarojen jakaminen tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ○ tiedon jakaminen ja myönteisen ilmapiirin luominen elokuvaa koskevassa yhteiskunnallisessa keskustelussa ○ elokuvan ammatillisen tason kohottaminen ○ uusien yleisöjen tavoittaminen ○ uusien jakelualustojen kehityksen tukeminen
VISIO	<p>Tavoitteenamme on vuoteen 2011 mennessä</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rahoituksen nostaminen pohjoismaiselle tasolle ○ kotimaisen elokuvan katsojaosuuden nostaminen ○ elokuvissakäyntien nostaminen eurooppalaiselle tasolle ○ elokuvan kv-markkinoille leviämisen edistäminen ○ digitalisoitumiskehityksen tukeminen

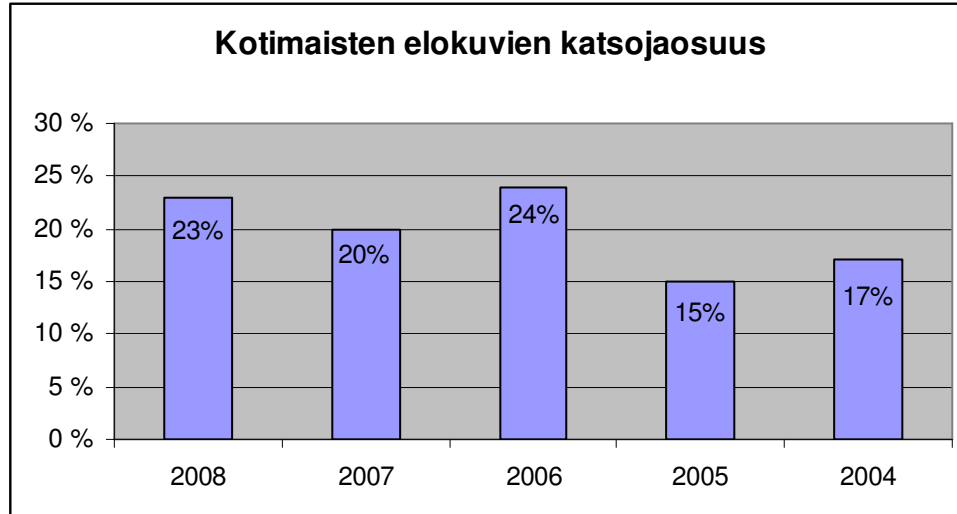
1.1. TOIMINTAVUOSI 2008

Elokuvasäätiön lähivuosien strategisten tavoitteiden toteutumisen kannalta keskeistä on Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmaan kirjattu lause kotimaisen elokuvatuotannon julkisen rahoituksen vahvistamisesta. *Suomalaisen elokuvan tavoiteohjelmaan 2006–2010* kirjattuna elokuvasäätiön tavoitteena on saavuttaa tuotantorahoituksessa muiden Pohjoismaiden kanssa vertailukelpoinen 27 miljoonan euron taso vuoteen 2010 mennessä.

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Stefan Wallin* on ilmaissut tavoittelevansa elokuvarahoituksen kasvua hallituskauden loppuun eli vuoteen 2011 mennessä. Vuoden 2008 tukimäärärahoihin saatiinkin 1,7 miljoonan euron kasvu edellisestä vuodesta, jolloin Yleisradion sopimuksen mukaisen elokuvarahoituksen lakkaaminen vähensi tukimäärärahoja noin 0,5 miljoonalla eurolla.

Saatu 13 prosentin kasvu antaa uskoa Wallinin tahtoon elokuva-alan rahoituksen vahvistamisesta, varsinkin kun vuodelle 2009 vahvistetut tukivarat kasvavat edelleen 2,5 miljoonalla eurolla. Tukivarojen kokonaissumma 2009 on noin 18,9 miljoonaa eli noin 21 prosenttia viime vuotta enemmän. Kuitenkin 27 miljoonan tavoitteen saavuttaminen vuoteen 2011 mennessä edellyttää vielä paljon ponnisteluja koko alalta.

Vuonna 2008 elokuvateatterikäynnit Suomessa nousivat runsaat kuusi prosenttia eli kokonaiskävijämäärä oli 7 miljoonaa katsojaa. Kotimaisen elokuvan katsojamäärä nousi 1 300 000 katsojasta 1 586 000 kävijään eli nousua oli peräti 22 prosenttia. Kokonaiskävijämäärän kasvu noudatteli useimpien Euroopan maiden suuntaa.

Kotimaisen elokuvan markkinaosuus elokuvateatterissa oli lähes 23 prosenttia.

Suomen tulos on kansainvälisestikin vertailtuna erinomainen kun ottaa huomioon ensi-iltojemme vähäisen lukumäärän. Pohjoismaisessa vertailussa olemme toisena Tanskan jälkeen, jossa kotimainen markkinaosuus oli 33 %. Norjassa luku oli 22,5 %, Ruotsissa 20 % ja Islannissa 10,5 %.

Vuonna 2008 valtakunnallisessa teatterileivityksessä nähtiin teattereissa 15 pitkää kotimaista fiktiota ja kolme pitkää dokumenttielokuvaa sekä kaksi yhteistuotantoa. Katsotuin kotimainen elokuva **Risto Rämpääjä** keräsi runsaat 209 000 katsojaa. Vuoden 2008 ensi-illoista kuusi ylitti 100 000 katsojan rajan eli kärki oli varsin laaja vaikka varsinainen huippumenestys puuttuikin.

Lajityypeistä perhe-elokuvat Risto Räppääjä, **Myrsky** ja **Niko – Lentäjän poika** menestyivät parhaiten keräämällä yhteensä 515 000 katsojaa eli 32 % kotimaisista kävijöistä. Sen sijaan uudet genreavaukset, kauhuelokuvat **Dark Floors** ja **Sauna** jäivät kumpikin vain 20 000 katsojaan vaikka ne levitettiin ja markkinoitiin mainstream-luokan kopiomäärillä ja budjeteilla.

Kotimaisten ensi-iltaelokuvien katsojaluvut vuonna 2008

Elokuva	Tuotantoyhtiö	Levittäjä	Ensi-ilta	Kopiot	Katsojat 2008	Katsojat 07-08
<i>Musta jää</i>	<i>Making Movies</i>	<i>SMD</i>	<i>19.10.2007</i>	<i>25</i>	<i>28 526</i>	<i>123 261</i>
<i>Joulutarina</i>	<i>Snapper Films</i>	<i>SMD</i>	<i>16.11.2007</i>	<i>60</i>	<i>46 985</i>	<i>289 785</i>
<i>Raja 1918</i>	<i>Border Production</i>	<i>FS Film</i>	<i>30.11.2007</i>	<i>46</i>	<i>33 152</i>	<i>85 431</i>
<i>Tali-Ihantala 1944</i>	<i>Åke Lindman Film-Production</i>	<i>Disney</i>	<i>7.12.2007</i>	<i>55</i>	<i>71 724</i>	<i>191 818</i>
<i>Röllin sydän</i>	<i>Matila Röhr Productions</i>	<i>Nordisk Film</i>	<i>14.12.2007</i>	<i>67</i>	<i>86 196</i>	<i>151 537</i>
<i>Sooloilua</i>	<i>Matila Röhr Productions</i>	<i>Nordisk Film</i>	<i>28.12.2007</i>	<i>42</i>	<i>155 128</i>	<i>186 998</i>
Tummien perhosten koti	Solar Films	Nordisk Film	11.1.2008	42	114 379	
8 päivää ensi-iltaan	Juonifilmi	FS Film	25.1.2008	40	45 888	
Kolmistaan	Petfilms	Disney	1.2.2008	20	21 564	
Dark Floors	Solar Films	Nordisk Film	8.2.2008	40	19 900	
Risto Räppääjä	Kinotar	Nordisk Film	15.2.2008	61	209 486	
Pyhän kirjan varjo*	Art Films production	FS Film	29.2.2008	2	1 803	
Punk - tauti joka ei tapa*	Illume	SMD	14.3.2008	3	2 255	
Muumi ja vaarallinen juhannus	Filmkompaniet Alpha	FS Film	18.4.2008	22	19 354	
Myrsky	Stormheart	Disney	15.8.2008	53	106 294	
Käsky	Helsinki -filmi	FS Film	29.8.2008	20	34 324	
Erottamattomat	Kinotar	Nordisk Film	5.9.2008	24	21 513	
Kummeli alivuokralainen	Solar Films	Nordisk Film	12.9.2008	55	178 770	
Katastrofin aineksia*	Millennium Film	Finnkino	19.9.2008	5	12 683	
Päätalo	Matila Röhr Productions	Nordisk Film	26.9.2008	44	115 345	
Niko lentäjän poika	Animaker	Nordisk Film	10.10.2008	66	199 189	
Sauna	Bronson Club	SMD	24.10.2008	17	20 344	
Kolme viisasta miestä	Marianna Films	FS Film	14.11.2008	3	1 807	
Putoavia enkeleitä	Blind Spot Pictures	SMD	5.12.2008	29	20 417	
Blackout	Filmiteollisuus Fine	FS Film	26.12.2008	40	19 394	
Yhteensä					1 586 420	

*dokumenttielokuva

Taulukko sisältää vuonna 2008 valtakunnalliseen elokuvateatterilevitykseen tulleet ja vuodelta 2007 teattereissa jatkaneet kotimaiset elokuvat. Tilastoinnissa noudatetaan Euroopan audiovisuaalisen observatorion kriteeristöä, jolloin eri maiden elokuvatilastot ovat myös vertailukelpoisia keskenään. Tämän vuoksi taulukko ei sisällä DVD -esityksiä elokuvateattereissa eivätkä myöskään elokuvafestivaalien katsojat sisälly tämän tilaston piiriin.

Vuosi 2008 oli suomalaisen pitkän fiktioelokuvan sekä kulttuuriviennin että kaupallisen levityksen kannalta poikkeuksellisen hyvä ja myös historiallisesti merkittävä. Ensimmäistä kertaa 18 vuoden tauon jälkeen yksi maailman merkittävimmistä elokuvafestivaaleista Berliinissä oli valinnut kilpailusarjaansa suomalaisen *Petri Kotwican* ohjaaman elokuvan **Musta jää**. Elokuva esitettiin vuoden aikana kaikkiaan 32 festivaalilla.

Michael Hegnerin ja *Kari Juusosen* syksyllä Suomen lisäksi pohjoismaissa, Belgiassa, Hollannissa ja Ranskassa ensi-iltaan tulleet *Niko – lentäjän poika* puolestaan keräsi jo vuoden 2008 aikana yli miljoona elokuvateatterikatsojaa. Eniten festivaalipalkintoja, viisi, keräsi *Juha Wuolijoen Joulutarina*.

Suomalaista dokumenttielokuvaa esiteltiin laajasti Ranskassa ja Espanjassa. Suomalainen animaatioelokuva oli puolestaan näyttävästi esillä Japanissa. Dokumenttielokuvista eniten festivaaleja kiersi *Arto Halosen Pyhän kirjan varjo* ja lyhytelokuvista *Teemu Nikin Kaveri*. Palkituimmat suomalaiset dokumenttielokuvat olivat *Iris Olssonin Kesän lapsi* ja *Pyhän kirjan varjo*, kumpikin palkittiin kolmella festivaalilla.

Saksalaisen Mannheimin festivaalin yhteydessä järjestettiin Focus Finland -tapahtuma, jossa elokuväsäätiö esitteli yhteistuotantoperiaatteitaan ja suomalaiset tuottajat projektejaan sekä Suomea yhteistuotantomaana.

Kotimaassa elokuvan digitaalisen jakelun kehittymistä vauhditti vahvassa kasvussa oleva kansainvälinen 3D-elokuvien ohjelmistotarjonta ja kotimaisten elokuvien saatavuus digitaalisina kopioina. Digitaalisia 2K-resoluution saleja oli Suomessa vuoden loppuun mennessä 13 kun niitä vuosi aiemmin oli vain kaksi. Uudet digisalit avattiin elokuväsäätiön tuella muun muassa Oulussa, Kajaanissa, Hämeenlinnassa, Seinäjoella, Joensuussa, Espoossa ja Vantaalla. Elokuvasäätiön auditorio digitointiin helmikuussa 2008.

Vuoden 2008 alussa julkistettiin elokuväsäätiön tilaama ja Parametra Oy:n toteuttama *Kotimaisen elokuvan yleisöt* -tutkimus, joka julkistettiin alan toimijoille ja medialle sekä säätiön omassa tilaisuudessa että Cinema 2008 -tapahtumassa Joensuussa. Tutkimus kertoi kotimaisen elokuvan nauttivan laajaa suosiota ja luottamusta yleisön keskuudessa. Neljä viidestä yli 15 vuotiaista on kiinnostunut kotimaisesta elokuvasta. Sitä pidetään yleisesti laadukkaana, hauskana ja aiheiltaan tärkeinä.

Jukka Vilhusen elokuväsäätiölle tekemä *Elokuvatuotannon rahoitusrakenteen vahvistaminen* -selvitys pyrki kartoittamaan mahdollisuuksia yksityisen rahoituksen houkuttelemisesta elokuva-alalle. Selvitys päättyi siihen että pitkän näytelmäelokuvan tuottaminen Suomessa ei ole mahdollista ilman julkista tukea. Tuen kasvattaminen mahdollistaa toimialan liiketaloudellisen kehittymisen, mikä taas on edellytys yksityisen pääoman saatavuudelle.

Euroopan Unionin komission 2007 käynnistämä elokuvan tukijärjestelmien notifikaatioprosessi jatkui Suomen viranomaisten kanssa koko vuoden 2008 ajan. Komission kilpailuosasto edellytti tukiohjeiden täsmentämistä yli 50 prosentin valtiontuen saavien elokuvien osalta. Vaatimus aiheutti säätiön tukiohjeiden läpikäyntiä ja joidenkin tukimuotojen osalta merkittäviä muutoksia. Tätä prosessia lähdettiin viemään eteenpäin säätiön ensimmäisen ajatushautomon eli think tankin puitteissa.

Tuotantotukiohjeita käsitelleeseen think tankiin kutsuttiin alan keskeisten järjestöjen edustajat. Vuoropuhelua jatkettiin alan ja säätiön välillä ja vuoden lopun think tankissa hyväksyttiin yhteisesti säätiön hallitukselle tehtävä esitys uusista tuotantotukiohjeista, jotka sisälsivät komission edellyttämän vaikean elokuvan määritelmän sekä jälkitukijärjestelmän muutokset. Kokemukset think tank -prosessista ovat myönteisiä.

Toukokuussa 2008 Opetusministeriö antoi *Lauri Törhöselle* toimeksiannon tehdä selvitys elokuvan julkisesta rahoitusjärjestelmästä. Selvitys liittyy kulttuuripolitiikan strategiaan tarkoituksenaan tehostaa

hallinnonalan tavoitteita toteuttavien laitosten työtä ja parantaa kulttuuripolitiikan toteutumista. Selvitys *Suomen elokuva – Finlands film* valmistui marraskuussa ja sitä seurasi alan lausuntokierros tammikuussa 2009.

Säätiö toimi aktiivisena välittäjänä elokuva-alan ja Veikkaus Oy:n yhteistyön aikaansaamiseksi. Veikkauksen tavoitteena on näkyä ja profiloitua suomalaisen elokuvan yhteydessä. Vuoden lopulla saatiin aikaan yhteistyösopimus vuosille 2009–2011, jonka tuloksena projektissa mukana olevat elokuvat saavat Veikkauksen alkutunnuksen ja suomalainen elokuva saa näkyvyyttä Veikkauksen omilla kanavissa ja myyntipisteissä. Veikkauksen asiakkaat saavat elokuvateattereihin etuja yhtiön asiakaskortilla, ja tämän toivotaan tuovan uusia yleisöjä kotimaiselle elokuvalle.

Säätiö oli edelleen mukana Veikkauksen edunsaajien yhteisessä vaikuttamisverkostossa. Tässä verkostossa liikunnan, nuorisotyön sekä kulttuurialan edunsaajat jakavat kokemuksiaan ja pyrkivät yhteisesti vaikuttamaan poliittisiin päättäjiin yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Säätiön sisäisessä toiminnassa paneuduttiin säätiön strategisen toiminnan kehittämiseen. Elokuvasäätiö teetti keväällä asiakastytyväisyyskyselyn koskien säätiön kansainvälisen toiminnan tehokkuutta ja kehittämismahdollisuuksia. Syksyllä ryhdyttiin työryhmissä luomaan säätiölle viestintästrategiaa. Lähtökohtana pidettiin vuonna 2003 laadittua viestintäsuunnitelmaa. Tarkoituksena oli arvioida säätiön viestinnän tavoitteita ja niiden toteutumista sekä päivittää viestinnässä käytettäviä välineitä.

1.2. TULEVAISUUDENNÄKYMÄ

Käynnistyneiden think tank -prosessien ja kuulemisten lisäksi säätiö on monin tavoin aktiivinen alan kokonaisvaltaisten kehitysedellytyksien parantamisessa. Elokuvasäätiö laati opetusministeriön Lauri Törhöselältä tilaamaan Suomen elokuva -selvitykseen laajan ja yksityiskohtaisen lausunnon tammikuussa 2009. Selvityksestä tehtävät johtopäätökset ja jatkotoimenpiteet selvinnevät vuoden 2009 aikana.

Vanhasen II hallituksen keskeisiin tavoitteisiin kuuluva luovan talouden vahvistaminen etenee kohti operatiivista vaihetta. Edessä olevan kahden vuoden aikana elokuväsäätiö toimii aktiivisesti opetusministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja neljän ministeriön yhteisen kulttuuriviennin yhteistyöryhmän kanssa, erityisesti avatakseen työ- ja elinkeinoministeriön kautta uutta liiketoimintalähtöistä ja kansainvälistymiseen tähtäävää rahoitusmekanismia elokuvatuottajille.

Vuoden aikana käytävässä think tank -prosessissa tutkitaan laajasti elokuvan esittämisen ja jakelun muuttuvaa maisemaa ja luodaan elokuväsäätiölle uusi jakelustrategia. Voimassa oleva Suomalaisen elokuvan tavoiteohjelma päättyy vuonna 2010. Uuden tavoiteohjelman valmistelu alkaa vuoden 2009 lopulla ja se tulee olemaan seuraavan vuoden keskeisimpiä prosesseja.

Tukivarojen lisääntyminen ja säätiön henkilökunnan määrän pysyminen ennallaan ovat kasvattaneet henkilökunnan tuottavuutta ylikuormituksen rajalle. Säätiön sisäisessä toiminnassa vuoden 2009 välttämättömänä painopisteenä ovat sisäisen työnjaon ja toimenkuvien selkiyttäminen sekä organisaation ja henkilökunnan määrän tarkistaminen. Säätiössä valmistellaan myös kullekin henkilölle erikseen räätälöityä koulutuspakettia

Vuoden 2009 aikana teetetään säätiön omistaman kiinteistön kuntokartoitus, jonka tarkoituksena on selvittää kiinteistön kunnostustarpeet ja niiden kiireellisyys. Tältä pohjalta laaditaan 5–10 vuoden tähtäimeen ulottuva kunnostussuunnitelma ja -budjetti. Säätiön tietojärjestelmän uusiminen pyritään saamaan käyntiin vuoden 2009 aikana.

Säätiön uusi viestintästrategia pannaan täytäntöön vuonna 2009. Koko alaa koskevat, elokuvien kansainvälistä myyntiä ja festivaalilevitystä avaavat tilastointiperiaatteet pyritään saamaan vuoden aikana määritellyiksi.

Vuoden 2009 tukitoimintaan vaikuttaa merkittävästi osana valtioneuvoston elvytysbudjettia elokuvasäätiölle esitetty viiden miljoonan euron erillismääräraha vuosille 2009–2010. Tästä summasta kolme miljoonaa on allokoitu tuotantoon ja levitykseen, miljoona elokuvateattereiden digitalisoimiseen ja miljoona elokuvateattereiden kunnossapito- ja muutoshankkeisiin.

Vuonna 2008 huomattava osa ensi-iltaan tulleista pitkistä fiktioelokuvista ylitti jälkitukirajan. Tämä vaikuttaa ratkaisevasti tuotannon ennakkotukeen käytettävissä olevien varojen määrään. Vuoden 2009 budjetista maksettavan jälkitukisumman ennakoidaan olevan noin 2 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 taso oli 2,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2007 1,6 miljoonaa euroa.

Pitkien näytelmäelokuvien puolella käytettäväksi jäävällä tukimäärärahallisäyksellä pyritään ensisijaisesti varmistamaan elokuvien tuotantedellytyksien paraneminen lisäämällä elokuvakohtaisen tuen määrää. Ennakkotukimäärien korottaminen vaikuttaa viiveellä jälkitukitarvetta pienentävästi, joten vuonna 2010 näköpiirissä on vihdoinkin tilanne, jolloin myös tuettavien elokuvien määrää pystytään jonkin verran lisäämään.

Tavoitteena on edelleen saavuttaa vähintään 15 prosentin kotimainen katsojaosuus. Se on vuonna 2009 erityisen haasteellista. Kahtena edellisenä vuotena tuotannon ennakkotuen määrä ei ole lisääntynyt, ja kun samaan aikaan on painotettu elokuvakohtaisen tuen korottamista, on ensi-iltaan tulevien elokuvien määrä aiempaa pienempi. Katsojaosuuden saavuttamista hankaloittaa lisää kahden ennakkoidun ensi-illan siirtyminen vuodelta 2009 tulevaisuuteen.

Tutkimustiedon lisäämiseksi säätiö on päättänyt vuonna 2009 tukea myös kotimaisten ensi-iltojen exit poll -tutkimuksia. Tutkimusten kulut voidaan sijoittaa markkinointi- ja levitystukihakemukseen.

Lyhytelokuvan osalta tukimäärärahojen kasvettua on panostusta lyhyen fiktion tuotantoon lisätty. Lyhyen lastenelokuvan tuotantomäärää pyritään lisäämään tuntuvasti Skidisti-projektin avulla.

Elokuvateattereissa esitettyjen dokumenttien yleisömäärät eivät ole olleet toivottuja. Tästä huolimatta dokumentteja pyritään edelleen saamaan teatterilevitykseen. Samalla selvitetään se, miten dokumenttien teatterilanseeraukseen panostetaan. Loppuvuodesta käynnistyy myös dokumenttielokuvan asemaa perinpohjaisesti käsittelevä think tank-prosessi.

Vuoden 2009 aikana on todennäköistä, että Kari Juusosen ja Michael Hegnerin *Niko – lentäjän poika* ohittaa *Aki Kaurismäen Mies vailla menneisyyttä* -elokuvan maailmalla katsotuimpana suomalaisena elokuvana. *Niko – lentäjän poika* tulee ensi-iltaan vielä suurista markkina-alueista mm. Saksassa, Espanjassa, Puolassa, Englannissa ja Australiassa. Myös Juha Wuolijoen *Joulutarina* saa edelleen useita teatteriensi-iltoja eri puolilla maailmaa.

Kansainvälisessä toiminnassa järjestetään vuonna 2009 uusina avauksina suomalaisen elokuvan mittava esiintyminen Hong Kongissa ja toteutetaan vuoden 2008 Mannheimin kokemuksien pohjalta Focus on Finland -tyyppinen tuottajien verkostoitumistapahtuma Puolassa.

2. TOIMINTA-ALUEET

2.1. TUKITOIMINTA

Opetusministeriö myönsi säätiölle vuonna 2008 kotimaisen elokuva-, televisio- ja videotuotannon tukemiseen 13 800 000 euroa (1 700 000 euroa enemmän kuin vuonna 2007). Kotimaisen lasten ja nuorten elokuvan käsikirjoitus- ja kehittämistukeen sekä tuotannon ennakkotukeen myönnettiin 350 000 euroa kuten vuonna 2007.

Elokuvien kotimaisen ja kansainvälisen jakelun tukemiseen myönnettiin 1 436 000 euroa (sama summa kuin vuonna 2007). Jakeluun oli prosentuaalisesti käytettävissä aiempia vuosia vähemmän tukivaroja.

Lisäksi myönnettiin 60 000 euroa lastenelokuvan esitys- ja levitystoiminnan tukemiseen kuten vuonna 2007. Valtakunnallisesti merkittävien elokuvafestivaalien tukemiseen myönnettiin 440 000 euroa (20 000 euroa enemmän kuin vuonna 2007).

SUOMEN ELOKUVASÄÄTIÖN TUKIMÄÄRÄRAHOJEN KEHITYS 2004-2008										
	2 004		2 005		2 006		2 007		2 008	
OPM/ Määrärahat elokuvan tuotantoon ja levitykseen										
Elokuva-, tv- ja videotuotantoon	9 650 000	89 %	10 010 000	89 %	11 800 000	89 %	12 100 000	89 %	13 800 000	91 %
Jakeluun	1 230 000	11 %	1 270 000	11 %	1 486 000	11 %	1 436 000	11 %	1 436 000	9 %
	10 880 000		11 280 000		13 286 000		13 536 000		15 236 000	
Lisäys/ vuosi euroa	1 685 000		400 000		2 006 000		250 000		1 700 000	
Lisäys/ vuosi %	18 %		4 %		18 %		2 %		13 %	
Valtion tv- ja radiorahaston tuki/ Yl	1 450 000		1 450 000		725 000		0		0	
	12 330 000		12 730 000		14 011 000		13 536 000		15 236 000	
Lisäys/ vuosi euroa	1 685 000		400 000		1 281 000		-475 000		1 700 000	
Lisäys/ vuosi %	16 %		3 %		10 %		-3 %		13 %	
OPM/ Määrärahat lasten ja nuorten elokuvakulttuurin kehittämiseen										
Lastenelokuvan tuotantoon	350 000		350 000		350 000		350 000		350 000	
Lastenelok.esitys- ja levitystoim.	70 000		60 000		60 000		60 000		60 000	
tuotantoon ja jakeluun yhteensä	12 750 000		13 140 000		14 421 000		13 946 000		15 646 000	
Lisäys/ vuosi euroa	1 755 000		390 000		1 281 000		-475 000		1 700 000	
Lisäys/ vuosi %	16 %		3 %		10 %		-3 %		12 %	
OPM/ Määrärahat elokuvakulttuurin edistämiseen										
Kansainvälisille festivaaleille	360 000		400 000		420 000		420 000		440 000	
Suomen elokuväsäätiön toiminta	1 430 000		1 500 000		1 560 000		1 560 000		1 600 000	

Elokuvasäätiö oli kuluneena vuonna edelleen jäsenenä elokuva- ja televisiotuotantoa rahoittavassa Pohjoismaisessa elokuva- ja televisiorahastossa. Säätiön osuus sen rahoittamiseen oli noin 550 000 euroa. Myös Suomen osuus lyhytelokuvia promoovivan Filmkontakt Nordin jäsenmaksusta, noin 28 000 euroa, kanavoituu Opetusministeriön linjausten mukaisesti elokuväsäätiön kautta.

Elokuvasäätiöön tulleiden hakemusten määrä kasvoi vuonna 2008 725:een. Prosentuaalisesti kasvua edellisestä vuodesta on 4,5 prosenttia ja vuodesta 2006 17 prosenttia. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 618, kahdeksan prosenttia enemmän kuin 2007, jolloin jaettavissa oli aiempaa vähemmän tukivaroja.

SUOMEN ELOKUVASÄÄTIÖN TUKIHAKEMUKSET JA -PÄÄTÖKSET									
	2008			2007			2006		
	Hakemukset	Päätökset		Hakemukset	Päätökset		Hakemukset	Päätökset	
	kpl	kpl	euroa	kpl	kpl	euroa	kpl	kpl	euroa
Käsikirjoitustuki	142	118	559 900	137	90	390 500	111	89	372 700
Lasten lyhyesti-hanke *)	5	5	10 000						
Kehittämistuki	105	83	1 592 325	84	76	1 115 785	81	68	1 033 351
Animaatioelokuvien kehittäelyprojekti **)	10	11	288 075	7	5	96 000			
Tuotantotuki	87	68	8 428 050	90	66	8 174 700	77	74	8 817 500
Markkinointi- ja levitystuki	23	22	927 000	17	16	812 203	23	22	927 400
Jälkituki	9	11	1 927 971	8	7	1 380 862	8	8	1 354 772
Tuotannon tuki yhteensä	381	318	13 733 321	343	260	11 970 050	300	261	12 505 723
Kulttuuriviennin tuki/ Pitkät	45	31	199 623	49	44	189 073	46	42	207 266
Kulttuuriviennin tuki/ Lyhyt ja dokumenttielokuvat	78	61	205 902	99	100	161 568	91	88	137 598
Kulttuuriviennin tuki	123	92	405 525	148	144	350 641	137	130	344 864
Kunnostus- ja laitehankintatuki	27	21	462 830	30	21	435 990	32	21	317 579
Lisäkopiotuki	18	19	193 800	21	16	176 500	10	10	108 470
Digitaalisen elokuvakopioiden tuki	10	10	48 490	6	6	27 800			
Toimintatuki	66	64	231 400	80	73	220 814	74	66	199 300
Esitystoiminnan tuki yhteensä	121	114	936 520	137	116	861 104	116	97	625 349
Maahantuontituki	19	15	151 000	19	12	127 000	24	14	150 500
DVD markkinointi- ja levitystuki	66	65	182 240	33	30	139 000	35	41	208 200
Digitaalisen jakelun tuki	1	1	5 000						
Digitaalisen elokuvajakelun hankkeet				1	1	8 000			
Levitystoiminnan tuki yhteensä	86	81	338 240	53	43	274 000	59	55	358 700
Festivaalituki ***)	14	13	440 000	14	7	420 000	6	6	420 000
YHTEENSÄ	725	618	15 853 606	695	570	13 875 795	618	549	14 254 636 *)

Erillisprojekti vuosille 2008–2009

**) Erillisprojekti vuosille 2007–2008

***) Vuoden 2008 päätökset (13) jakautuivat kuudelle festivaalille. Animaatioelokuvafestivaali Animatricksia ei päätöksestä huolimatta järjestetty, joten sen saama tuki jaettiin kuuden muun tuen piiriin kuuluvan festivaalin kesken

Hakemukset on tilastoitu saapumispäivämäärän ja päätökset päätöspäivämäärän mukaisesti. Näin ollen vuosittaiset päätökset eivät kaikilta osin kohdistu saman vuoden hakemuksiin.

TUOTANTOTUKI

Tuotanto-osaston toiminnasta yleisesti

Molemmat pääasiassa pitkän elokuvan puolella työskentelevät tuotantoneuvojat vaihtuivat vuodenvaihteessa 2007–2008. Henkilövaihdoista huolimatta päätöksenteossa pyrittiin

tuenhakijoiden ja hankkeiden kannalta mielekkääseen jatkuvuuteen. Tämän pyrkimyksen voidaan myös katsoa toteutuneen.

Vuoden 2008 aikana tuotanto-osasto pyrki parantamaan tuen hakemiseen liittyvää ohjeistusta asiakaspalvelun parantamiseksi ja hakemusten käsittelyn sujuvoittamiseksi. Verkkosivuilla olevaa ohjeistusta lisättiin tuntuvasti. Hakijoita neuvottiin usein tutustumaan sivuilla olevaan ohjeistukseen tuotantoneuvojan tai tuotantoassistentin antaman yksilöllisen asiakaspalvelun asemasta tai ainakin sitä ennen.

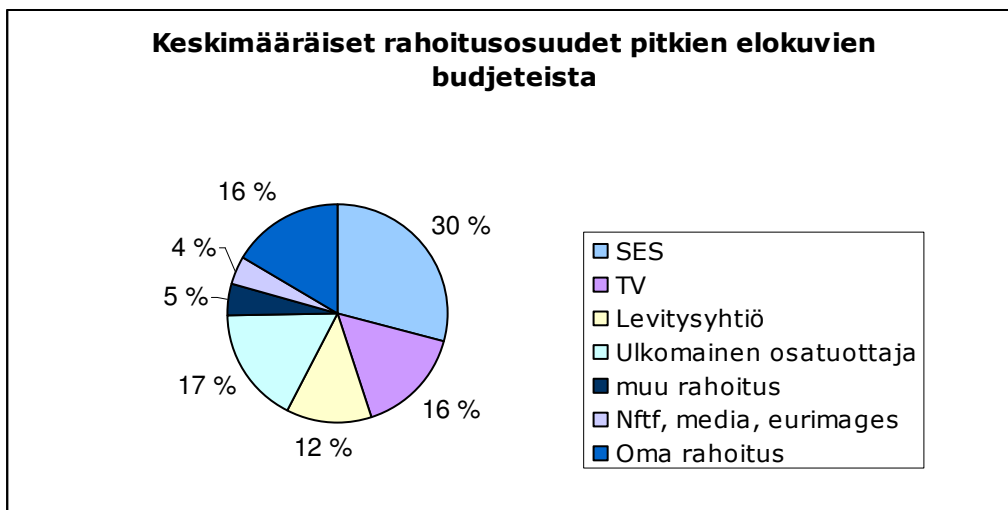
Tuotantoneuvojat ja elokuvasäätiö yleisesti pyrkivät olemaan avoimia elokuva-alalta tuleville tapaamishetkille vuoden 2008 aikana. Tekijöitä edustavien järjestöjen kanssa pidetyt tapaamiset ja think tank -keskustelut olivat valaisevia ja antoisia myös tuotanto-osaston kannalta. Niiden suora seuraus on ollut esimerkiksi se, että käsikirjoitustuen maksimimäärää on tukiohjeissa nostettu ja käsikirjoitustuet ovat tätä kehityssuuntaa heijastellen myös nousseet.

Pitkä näytelmäelokuva

Edellisenä vuonna tehdyn linjauksen mukaisesti vuonna 2008 pyrittiin kasvattamaan elokuvakohtaista tuotantotukea sekä käsikirjoitus- ja kehittämistukeen. Tällä tuettiin tavoiteohjelman keskeisiä pyrkimyksiä: elokuvien laadun ja kansainvälisen aseman parantamista. Vuodelle 2008 kohdistuneen 2,2 miljoonan euron ennätysellisen jälkitukisumman vuoksi pyrkimystä ei voitu toteuttaa täysipainoisesti.

Elokuvakohtaisen tuen määrän vuosia jatkunut lasku kuitenkin pysähtyi ja kääntyi lieväksi nousuksi. Keskimääräinen ennakkotuki pitkää elokuvaa kohden oli 450 000 euroa, kun luku vuonna 2007 oli 430 000 euroa. Vuonna 2008 tehtiin tukipäätös 13 pitkästä näytelmäelokuvasta, kun edellisenä vuonna tuettiin 14:ää tuotantoa.

Pitkien elokuvien keskibudjetti nousi vuoden 2007 1,35 miljoonasta eurosta 1,53 miljoonaan euroon.

Keskimääräinen tuotantobudjetti: 1,53 miljoonaa euroa

Vuonna 2008 tuotantotukea saaneiden pitkien näytelmäelokuvien joukossa oli poikkeuksellisen monta sellaista elokuvaa, jotka olivat ohjaajiensa esikoiselokuvia. Myös yhden pitkän animaatioelokuvan ohjaaja on esikoisohjaaja. Tuotanto- ja kehittelytuen muodossa oli vuoden aikana mahdollista tukea genre-elokuvia niin tuotanto- kuin kehittelytuenkin muodossa sen varmistamiseksi, että kotimaisen näytelmäelokuvan tarjonta on riittävän monipuolinen ja huomio myös erityisyleisöt.

Pitkien elokuvien yhteistuotantojen osalta on nähtävissä, että suomalaisten tuottajien kansainväliset yhteydet laajenevat ja paranevat vuosi vuodelta. Suomalaisilla tuottajilla on erityisesti kansainvälisten yhteistuotantojen kautta saatuja kontakteja jo vakiintuneiden lähialueiden lisäksi erityisesti eri puolilla Eurooppaa. Yksityiskohtana mainittakoon, että vuoden 2008 aikana tuettiin myös sambialaista tuotantoa, jossa suomalaisella yhteistuottajalla ja elokuvatekijöillä on tärkeä ja luonteva rooli.

Dokumenttielokuva

Vuoden 2008 aikana tuettiin tavanomaista selvästi suurempaa määrää lyhyitä dokumenttielokuvia. Niissä dokumentaarisen elokuvan ilmaisukeinot näyttäytyvät usein aivan erityisen kiinnostavina. Hieman poikkeuksellisesti viime vuonna ei tehty yhtään myönteistä tuotantotukipäätöstä elokuvateatterilevitykseen tarkoitetusta dokumenttielokuvasta. Se oli seurausta siitä, että monet kehitteillä olevat hyvin poikkeuksellisella tavalla juuri elokuvateatterihankkeina näyttäytyvät dokumenttielokuvat vaativat sisältönsä tai toteutuksensa puolesta vielä tavallistakin pidemmän ennakkovalmistelujakson.

Monilla suomalaisilla dokumenttielokuvaluottajilla ja -tekijöillä on jo vuosien kokemus kansainvälisistä yhteistuotannoista. Suoraan tuottajille tulevien ulkomaisten yhteistuotantoehdotusten määrä kasvaa vuosittain. Se heijastui myös elokuvasäätiöön sisällöllisesti ansiokkaiden ja tuotannollisesti kiinnostavien ehdotusten määrän kasvuna vuonna 2008. Tuotantotukipäätöksiä tehtäessä kiinnitettiin huomiota siihen, että suomalainen osatuottaja hyötyi yhteistyöstä aidosti kontaktien, kokemuksen ja mahdollisten tulevien tuotantojen muodossa. Lisäksi kiinnitettiin huomiota siihen, että suomalaisen tekijän taiteellinen panos oli todellinen, ja että työskentely oli tekijän kannalta ammatillisesti kiinnostavaa.

Useat suomalaiset dokumenttielokuvaluottajat saivat osatuottajia ja lisärahoitusta televisiosta ja erilaisista institutionaalisista lähteistä tuotantoihinsa ulkomailta vuonna 2008. Se on seurausta vakiintuneista yhteistyösuhteista, suomalaisten hankkeiden kansainvälisestä kiinnostavuudesta, kohtuullisella tasolla olevasta kotimaisesta rahoituspohjasta ja dokumenttielokuvaluottajien omasta aloitteellisuudesta. Elokuvasäätiö tuki dokumenttielokuvaluottajien kansainvälistymispyrkimyksiä vuonna 2008 kehittely- ja tuotantotuen muodossa tuntuvasti silloin kun se oli hankkeen kannalta perusteltua.

On myös dokumenttielokuvia, joissa kansainvälisen rahoituksen hankkiminen ei ole tarkoituksenmukaista tai aikataulusyistä mahdollista. Elokuvasäätiön tukemien hankkeiden joukossa on vuosittain esimerkiksi kansallisesti merkittäviä tai sisältönsä puolesta yksinomaan suomalaisia kiinnostavia dokumenttielokuvahankkeita tai vaikkapa nuorten tekijöiden esikoispitkiä dokumenttielokuvia. Elokuvasäätiön tuki oli vuoden 2008 aikana useiden tällaisten hankkeiden toteuttamisessa television ja mahdollisen AVEK:n rahoituksen lisäksi ratkaisevassa asemassa.

Televisiodraama

Vuoden 2008 aikana yhteistyö eri televisiokanavien kanssa tiivistyi selvästi. Minisarjojen osalta tuettiin vuoden 2007 tavoin sekä Yleisradion että mainosrahoitteisen kanavan televisiosarjaa. Se on elokuvasäätiössä vuosittain asetettu tavoite.

Novellielokuvahankkeessa valittiin vuoden 2007 tavoin toteutettaviksi neljä 28 minuuttista lyhytelokuvahanketta, joita elokuvasäätiö ja Yle rahoittavat yhtä suurilla osuuksilla. Yleisradion

tavanomaista selvästi suurempi rahoitusosuus novellielokuvissa ja tukivarojen yleinen nousu ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että tuettavien lyhytelokuvien määrä nousi edellisvuodesta. Toteutettavien ehdotusten määrään vaikuttaa myös se, että alun perin novellielokuvaehdotuksina tarjottuja tuotantoja on toteutettu myös hankkeen ulkopuolella. Useita vuosien 2007 ja 2008 Novellielokuvahankkeessa ehdotettuja käsikirjoituksia on myös kirjoitettu ja kirjoitetaan elokuvasäätiön käsikirjoitustuella eteenpäin.

Vuoden 2008 tukipäätöksiä tehtäessä on pidetty tärkeänä, että elokuvasäätiö osallistuu myös aivan lyhyen televisiodraaman, kokeellisen elokuvan ja lyhyen lastenelokuvan rahoittamiseen. Erityisen hyvin pyrkimys toteutui kuuden ns. Skidisti-lyhytelokuvahankkeen kohdalla, jotka toteutettiin pääosin opetusministeriön AVEK:lle ja elokuvasäätiölle osoittaman erillismäärärahan turvin. Kyse on kuudesta 6–9 -vuotiaille lapsille tuotettavasta 10 minuutin mittaisesta lyhytelokuvasta, joita tullaan levittämään kouluihin Suomen elokuvakontaktin kautta. Myös Yleisradio esittää elokuvat, jotka valmistuvat vuoden 2009 syksyllä.

Lyhyt ja sarjamuotoinen animaatioelokuva

Lyhyen animaatioelokuvan osalta vuosi 2008 oli hieman tavanomaista hiljaisempi. Opetusministeriön animaatioelokuvan kehittelyyn vuosina 2007–2008 suuntaama erillismääräraha on mahdollistanut monien hankkeiden osalta perusteellisen ennakkovalmistelun, joka tulee todennäköisesti näkymään tuotantotukihakemusten määrän kasvuna vuonna 2009 niin sarja- kuin pistemuotoisenkin animaation osalta.

JAKELUN TUKI

Markkinointi- ja levitystuki

Kotimaisen elokuvan markkinointi- ja levitystukea myönnettiin teatterilevitykseen 15 pitkälle fiktiolle, kolmelle pitkälle kotimaiselle dokumenttielokuvalle ja kolmelle yhteistuotannolle. Vuonna 2007 tukipäätöksiä tehtiin vastaavasti 12 fiktiolle, kahdelle yhteistuotannolle ja yhdelle dokumenttielokuvalle. Lisäksi tuettiin kahden elokuvan markkinointitestausta. Markkinointi- ja levitystuen turvin on pystytty osaltaan takaamaan kotimaisen elokuvan markkinaosuuden säilyminen vähintään 20 % tuntumassa.

Määrärahojen niukkuuden ja ensi-iltojen määrän nousun vuoksi yksikään elokuva ei saanut tuen enimmäismäärä eli 78 000 euroa kun enimmäismäärä pystyttiin vuotta aiemmin jakamaan kahdelle elokuvalle. Pitkien elokuvien tukisummat vaihtelivat 15 000–75 000 euron välillä. Yhteensä kotimaisen elokuvan markkinointi- ja levitystukea jaettiin 927 000 euroa kun sitä vuonna 2007 oli käytössä 812 250 euroa.

Kotimaiset ensi-illat tulivat levitykseen keskimäärin 37 kopion voimin kun keskiarvo edellisenä vuonna oli 41 kopiota elokuvaa kohti. Varsin suuresta kopiomäärästä on ollut se hyöty, että suuri osa maan elokuvateattereista saa ensi-illan aikaisempaa nopeammin. Suurin kopiomäärä vuonna 2008 oli Niko -lentäjän poika -elokuvalla, jota levitettiin 66 kopiolla.

Kotimaisten ensi-iltojen ajoituksessa on edelleen ongelmia: vuoden 2008 kevätkaudella ensi-iltaan tuli viisi pitkää fiktiota – ja nämä kaikki tammi-helmikuun aikana. Syyskaudella (syyskuu-joulukuu) ensi-iltoja oli kymmenen, jolloin elokuvat väistämättä joutuivat kilpailemaan keskenään sekä mediatilasta, valkokankaista, esitysajoista että yleisöstä.

Esitys- ja levitystoiminnan tuki

Esitys- ja levitystoiminnan tukea jaettiin vuonna 2008 yhteensä 1 274 759,50 euroa. Kasvu edellisen vuoden 960 304 eurosta johtuu osin siitä, että osa vuoden 2007 tukihankkeista siirtyi vuodelle 2008 ja osa määrärahasta jäi tällöin käyttämättä. Lisäksi uutena määrähana otettiin käyttöön kotimaisten elokuvien digitaalisten esityskopioiden tuki, jota jaettiin lähes 50 0000 euroa.

Esitys- ja levitystoiminnan tuki on luonteeltaan projektikohtaista osarahoitusta ja kattaa pääosin enintään 50 % hankkeiden arvonnäköverottomista kuluista. Esitystoiminnan tukiryhmiin suunnattiin 888 030 euroa (edellisvuonna 656 804) ja levitystoimintaan 386 729,50 euroa (edellisvuonna 462 300 euroa).

Elokuvateattereiden toimintatuki

Esitystoiminnassa vuonna 2002 käyttöön otettu elokuvateattereiden toimintatuki on suunnattu erityisesti pienille ja keskisuurille paikkakunnille. Tuki näyttää olevan sitä tärkeämpi, mitä pienemmästä paikkakunnasta on kysymys. Tuen myötä pienten paikkakuntien teatterit ovat pystyneet jossain määrin monipuolistamaan ohjelmistoaan ja vahvistamaan toimintaedellytyksiään eikä teattereiden lukumäärä ole dramaattisesti vähentynyt vaikka pientä pudotusta onkin ollut.

Toimintatuen yhtenä perusideana on ollut kannustaa kuntia ja elokuvateattereita yhteistyöhön. Elokuvasäätiö ja Suomen Kuntaliitto ovat allekirjoittaneet yhteistyötä koskevan suositussasiakirjan. Osassa kuntia idea on otettu hyvin vastaan mutta osassa kuntia taas kielteistä suhtautumista on perusteltu kuntien talousvaikeuksilla. Elokuvateatteritoiminta nähdään kuitenkin jo monessa kunnassa myös kulttuurisena toimintana ja sen sosiaalinen merkitys koetaan myönteisesti.

Toimintatukea jaettiin 64 teatterille (edellisvuonna 73 elokuvateatterille) yhteensä 231 400 euroa (edellisvuonna 220 814 euroa). Tuen saajien joukossa ovat myös viisi arthouse -teattereiksi luettavaa teatteria isoissa kaupungeissa ja kaksi lastenelokuvan esityksiin erikoistunutta teatteria pääkaupunkiseudulla. Hakijoiden kirjo ulottuu yksityisten teatterinomistajien perheyriyksistä työväenyhdistyksiin ja nuorisoseuroihin ja erityisesti Pohjois-Suomessa kuntien ylläpitämiin teattereihin.

Kunnostus- ja laitehankintatuki

Kunnostus- ja laitehankintatukea myönnettiin toimintavuonna 462 830 euroa (vuotta aiemmin 435 990 euroa). Tukea jaettiin 21 kohteeseen (samoin kuin 2007) elokuvateattereiden teknisen tason parantamiseen, digitalisointiin tai esitys- ja äänilaitteiden hankintojen osarahoitukseen.

Suurin tukisumma 80 000 euroa myönnettiin Espoon uuden elokuvateatterikeskuksen Bio Rex Sellon rakentamiseen. Opetusministeriön käymissä notifikaationeuvotteluissa EU-komission kanssa laitehankintatuen ylärajaksi asetettiin 50 000 ja kunnostustuessa 80 000 euroa. Elokuvasäätiön näkemyksen mukaan asetetut euromääräiset maksimisummat eivät vastaa markkinoiden todellisuutta eivätkä varsinkaan uusien hankkeiden todellisia tarpeita.

Pääosa tuensaajista on yksityisiä elokuvayrittäjiä. Tuesta valtaosa myönnetään suurten kaupunkien ulkopuolelle. Tukisummat vaihtelevat hankkeiden mukaan tuhannesta eurosta ylöspäin. Esimerkiksi elokuvateattereiden äänentoisto on digitoitu pienissä elokuvateattereissa pääosin elokuvasäätiön osarahoituksen turvin.

Lisäkopiotuki

Lisäkopiotukea myönnettiin 19 elokuvalle (19 elokuvaa v. 2007), joista otettiin yhteensä 201 kopiota (172 v. 2006). Tukea myönnettiin yhteensä 193 800 euroa (edellisvuonna 176 500 euroa).

Tuetuista elokuvista kotimaisia elokuvia oli 15 (edellisvuonna 10). Kotimaisia lisäkopioita tehtiin 168 kappaletta (edellisvuonna 124) eli 83,5 % lisäkopioiden kokonaismäärästä.

Lisäkopiot suunnataan pienten ja keskisuurien paikkakuntien teattereille, jotta niin kotimaiset kuin ulkomaisetkin menestyselokuvat tulisivat niiden ohjelmistoon samaan aikaan valtakunnallisen ensi-iltajulkisuuden myötä ja toisivat näin lisää lipputuloja teattereille. Lisäkopioita viime vuonna saivat kotimaisten elokuvien lisäksi koko perheen animaatiot **Madagaskar 2** ja **Mimmi, lehmä ja varis** sekä uusin James Bond -elokuva **Quantum of Solace**.

Lisäkopiotuki myönnetään elokuvan levitysyhtiöille ja se voi kattaa enintään 70 % lisäkopian arvonlisäverottomista kustannuksista. Elokuvasäätiö ei päätä lisäkopioita saavia teattereita tai paikkakuntia mutta on korostanut levittäjille, että aloituspaikkakuntia on kierrätettävä siten, että edusta pääsevät osalliseksi mahdollisimman monet teatterit.

Maahantuontituki

Maahantuontitukea myönnettiin toimintavuonna kaikkiaan 15 elokuvalle (edellisvuonna 12) ja kuudelle levitysyhtiölle yhteensä 151 000 euroa (edellisvuonna 127 000 euroa).

Maahantuontitukihakemusten määrä on ollut viime vuosina hieman laskussa mutta vuonna 2008 se taas nousi. Tukea haetaan yleisesti vähemmän koska eurooppalaiset arthouse-elokuvat saavat EU:n Media 2007 -ohjelman harkinnanvaraista tukea, jolloin ne eivät voi hakea tukea elokuväsäätiöstä. Osin maahantuojat perustelevat elokuvien vähäisempää hankintaa myös maan arthouse-teatterikannan pienuudella ja tuovat monet kiinnostavat elokuvat suoraan DVD-jakeluun. Suomen elokuvafestivaaleilla nähdään vuosittain yli 150 elokuvaa, joista varsin suuri osa on arthouse-nimikkeitä. Festivaalientästä onkin tullut osa elokuvajakelua.

Tukea saaneiden elokuvien kirjo on edelleen varsin laaja määrän pienuudesta huolimatta. Se ulottuu japanilaisen *Hayao Miyazakin* animaatioista eurooppalaiseen arthouse-ohjelmistoon sekä amerikkalaiseen independent-tuotantoon. Eurooppalaisen elokuvan osuus tuetuista oli runsaat 66 prosenttia. Suomalaiset independent-maahantuojat saivat tuesta lähes 50 prosenttia.

Maahantuontitukea myönnetään elokuvan levitysyhtiöille laadullisin ja kulttuurisin perustein. Tuen tavoitteena on nostaa ja rikastuttaa maamme elokuvakulttuuria. Valtaosa kyseisistä hankkeista jäisi toteutumatta ilman elokuväsäätiön tukea. Useimmat maahantuontitukea saaneista elokuvista tuodaan maahan 2–3 kopiolla ja ne keräävät teatterissa keskimäärin 5 000–15 000 katsojaa. Vaihteluväli on vuosien varrella sekä ylitetty että alitettu.

Tuen enimmäismäärä on 12 000 euroa. Tuki voi kattaa enintään 50 % elokuvan arvonlisäverottomista maahantuonti- ja markkinointikuluista.

Digitaalisten esityskopioiden tuki

Taatakseen kotimaisen elokuvan aseman myös digitaalisessa elokuvateatterijakelussa ja edistääkseen suomalaisen elokuvan kansainvälistä levitystä elokuväsäätiö otti vuonna 2007 käyttöön

uuden tukimuodon. Digitaalisia esityskopioita tehtiin viime vuonna 12 kotimaisesta pitkästä fiktiosta 2K/JPEG2000 pohjalta. Vuonna 2007 digikopioita tehtiin kuudesta elokuvasta. Vuoden 2008 Oscar-ehdokas **Tummien perhosten koti** lähetettiin Hollywoodiin digitaalisena versiona. Tukimuoto on poikkeuksellinen muihin EU-maihin nähden. Eurimages jakaa vastaavaa tukea.

Tukea myönnettiin yhteensä 48 900 euroa. Tuki on kokeiluluontoinen ja voimassa vielä vuoden 2009. Tuen hakee joko tuotanto- tai levitysyhtiö ja voi olla enintään 50/70 % digikopion kuluista.

DVD-tuki

DVD:n levitystukea myönnettiin 65 hankkeelle kun niitä edellisenä vuonna oli 30 elokuvaa. Myönnetyn tuen kokonaismäärä oli 182 239,50 euroa kun se edellisvuonna oli 131 000 euroa. Vuoden 2008 tuetuista nimikkeistä kotimaisia uusia fiktioita oli lähes 40 %, vanhempaa kotimaista fiktiota (1960–1985) runsaat 44 % ja dokumentteja runsaat 12 %. Tukea saivat myös yksi televisiosarja ja yksi yhteistuotanto.

Tuen enimmäismäärä on 10 000 euroa/elokuva ja sen hakee elokuvan levitysyhtiö.

Digitaalisen jakelun tuki

Uusi lähinnä elokuvien laillista verkkojakelua edistäväksi tarkoitettu tukimuoto Digitaalisen jakelun tuki ei innostanut hakijoita tai se on kehitetty liian aikaisin. Tukea myönnettiin yhdelle hankkeelle (ei muita hakijoita) 5 000 euroa. Jos tukimuoto osoittautuu lähes tarpeettomaksi myös vuoden 2009 aikana, se poistetaan jatkossa.

KULTTUURIVIENNIN TUKI

Kulttuuriviennin tuen tarkoituksena on edistää suomalaisen elokuvan kansainvälisten yhteyksien luomista ja vientiä. Väljästä määritelmästä huolimatta suurin määrä tukipäätöksistä on suuntautunut ennen muuta matka-avustuksiin tuottajille ja tekijöille sekä festivaalikopioiden valmistamiseen.

Nykyisillä kulttuuriviennin määrärahoilla ei ole mahdollista tukea tuotantoyhtiöiden pitkäjänteisempiä kansainvälistymishankkeita tai brandien rakentamista. Tämän alueen kehittämisessä tarvitaan yhteistyötä opetusministeriön kulttuurivientiyksikön ja AVEKin kanssa.

Pitkät elokuvat

Pitkien elokuvien kulttuuriviennin tukea myönnettiin vuonna 2008 yhteensä 199 622,43 € ja myönteisiä päätöksiä tehtiin yhteensä 31 kpl. Suurimmat tuet myönnettiin Musta jää -elokuvan Berliinin elokuvafestivaalin kilpasarjaan osallistumiselle (21 000 €) sekä Cannesin elokuvafestivaaleilla Sauna ja **Iron Sky** -elokuvien markkinointitempaukselle (40 000 €). Huomattava prosentuaalinen määrä tukia jaettiin lastenelokuvien kulttuuriviennin kopio- sekä dubbauskuluihin, yhteensä 89 525 € eli 45 prosenttia koko tuen määrästä.

Lyhyt- ja dokumenttielokuvat

Vuodesta 2007 alkaen myös lyhyt- ja dokumenttielokuvien tuottajat ovat sisällyttäneet tuotantobudjettiin englanninkieliset käännöskulut sekä kulttuuriviennin käyttöön tulevien DVD-kopioiden kulut. Myös AVEK on soveltanut samaa käytäntöä tuotantotukipolitiikassaan. Uudistus on ollut tarpeellinen ja nopeuttanut elokuvien saattamista kansainvälisille yhteistyökentille.

Lyhyt- ja dokumenttielokuvien kulttuuriviennin tukea jaettiin vuonna 2008 yhteensä 205 902,43 €. Myönteisiä päätöksiä oli 61. Tukipäätösten summat vaihtelivat 200 eurosta 55 000 euroon. Puolet päätöksistä oli pienempiä kuin 1 000 €. Kulttuuriviennin kopioiden valmistamisen tuki oli 105 000 € eli 51 % koko tuen määrästä. Suomen kulttuurikausi Ranskassa – 100 % Finlande – lisäsi merkittävästi uusien kopioiden tarvetta.

FESTIVAALITUKI

Elokuvasäätiön myönsi valtakunnallisesti merkittävälle elokuvafestivaaleille tukea opetusministeriön osoittaman erillismäärärahan turvin 440 000 euroa. Nousua edellisvuoden tukivaroihin saatiin 20 000 euroa. Tukivarojen jaossa noudatettiin vuonna 2008 voimaan tullutta EU notifikaatiota, jossa edellytetään että yksikään hanke ei voi saada elokuvasäätiöltä yli 50 % tukea hankkeen kokonaiskustannuksista.

Vuonna 2008 tukea sai seitsemän elokuvafestivaalia, joista yleisfestivaaleja on neljä sekä lastenelokuviin, dokumentteihin ja animaatioihin keskittyviä festivaaleja yksi kutakin. Animaatioelokuvafestivaali Animatricks jätti festivaalin järjestämättä ja sen saama tuki 10 000 euroa jaettiin kuuden muun tuen piiriin kuuluvan festivaalin kesken. Tämä potti mukaan lukien tukien summat vaihtelivat Espoo Cinelle myönnetyn 48 500 euron ja Tampereen kansainvälisten lyhytelokuvajuhlien saaman 127 800 euron välillä.

Valtakunnallisesti merkittävien elokuvafestivaalien katsojalukujen ja lipputulojen määrät ovat nousseet vuosi vuodelta. Tämä osoittaa elokuvafestivaalien tärkeyttä pitkien arthouse elokuvien sekä lyhyt- ja dokumenttielokuvien levityskanavana ja maamme elokuvatarjonnan monipuolistajana. Festivaalien runsas ja ennakkoluuloton ohjelmistotarjonta tekijävieraineen laajentaa merkittävästi maamme elokuvakulttuuria ja tuo yleisön ulottuville vuosittain pitkälle toistasataa koti- ja ulkomaista elokuvaa, joita muuten Suomessa ei nähtäisi elokuvateattereissa.

ERILLISMÄÄRÄRAHAT

Opetusministeriö myönsi elokuvasäätiölle vuoden 2008 aikana seuraavat erillismäärärahat:

- Lasten lyhyesti -hankkeeseen 150 000 euroa
- Pariisissa vuonna 2009 järjestettäviin suomalaiseen animaatioelokuvatapahtumaan 16 000 euroa ja suomalaiseen uuden elokuvan tapahtumaan 18 000 euroa
- Luovien sisältöjen sähköisen liiketoiminnan edistämiseen ja toimintaedellytysten kehittämiseen viestinnällä 100 000 euroa

2.2. KULTTUURIVIENTI

PITKÄT ELOKUVAT

Yleistä

Suomen elokuvasäätiön kulttuuriviennin perustehtävänä on mahdollisimman suuren kansainvälisen näkyvyyden hankkiminen kotimaiselle elokuvalle. Parhaiten tämä tavoite toteutuu vuosittain järjestettävien isojen kansainvälisten elokuvafestivaalien kilpailusarjoihin pääsyn avulla. Läheskään kaikkina vuosina tämä tavoite ei kuitenkaan onnistu maassamme, jossa tuotetaan noin 12–15 pitkää fiktioelokuvaa vuodessa. Vuosi 2008 oli kuitenkin sekä festivaali- että kaupallisen myynnin rintamalla menestyksekkäs.

Vuoden 2008 menestyjät

Berliinin elokuvajuhlien kilpailusarjaan valittu Petri Kotwican ohjaama elokuva *Musta jää kiersi* ansiokkaasti vuoden aikana yhteensä 32 eri elokuvafestivaalia. Myös sen esitysoikeuksia myytiin jo kevätkaudella kymmenelle myyntialueelle eli kymmeniinkin maihin. Vuosi päättyi hienosti suomalaisen kokoperheen animaatioelokuvan *Niko – lentäjän poika* saadessa kaupallisen teatteriensi-iltansa useissa maissa, mm. pohjoismaissa, benelux-maissa, Ranskassa, Venäjällä ja Koreassa jo ennen vuodenvaihdetta.

Cannesin elokuvajuhlilla toukokuussa puolestaan panostettiin erityisesti suomalaiseen *Sauna-kauhuelokuvaan*. Suomalaiset tuotantoyhtiöt *Blind Spot Pictures* ja *Bronson Club* esittäytyivät omalla ständillään markkinoiden *Saunaa* ja vasta tuotannon alkuvaiheessa olevaa *Iron Sky* -elokuvaa elokuvasäätiön kulttuuriviennin tuen avulla. Varsinaisen maailman ensi-iltansa *Sauna* sai Toronton elokuvafestivaaleilla syyskuussa ja elokuva tullaan julkaisemaan VOD-palvelussa (video on demand) Yhdysvalloissa tämän vuoden maaliskuussa.

Vuoden 2008 muita festivaalimenestyjiä olivat kaksi merkittävää esikoisohjausta, *JP Valkeapään Muukalainen*, joka esitettiin elokuisilla Venetsian elokuvafestivaaleilla *Venice Days* -sarjassa, ja *Miika Soinin Thomas*, joka puolestaan kilpaili syyskuussa San Sebastianin *Zabaltegi*-sarjassa. *Mika Kaurismäen Kolme viisasta miestä* jatkaa myös festivaalikiertoaan syyskyisen Toronton ensi-iltansa jälkeen. Nämä kaikki elokuvat ovat myös keränneet lukuisan määrän palkintoja sekä vuonna 2008 että edelleen vuoden 2009 puolella.

Lasten ja koko perheen elokuvista suosituin oli Juha Wuolijoen ohjaama *Joulutarina*, jota esitettiin 23:lla eri festivaalilla. Ilahduttavaa oli myös elokuvan hyvä kaupallinen menestys, satakunta myytyä territoria.

Erityisen ilahduttavaa on myös todeta menestyneiden elokuvien lajityyppien runsasmuotoisuus. Mukaan mahtuu koko perheen animaatioelokuvaa, kauhua, perinteistä draamaa kuin myös haasteellisempaa taide-elokuvaa, ohjaajinaan yhtäläillä lahjakkaita ensikertalaisia kuin myös kokeneita ammattilaisia.

LYHYT- JA DOKUMENTTIELOKUVAT

Yleistä

Kuluneena vuonna lyhyt- ja dokumenttielokuvien kulttuuriviennissä keskityttiin suuriin dokumenttielokuvan ja animaatioelokuvan tapahtumiin. Suomalaista dokumenttielokuvaa esiteltiin laajasti Ranskassa ja Espanjassa. Suomalainen animaatioelokuva oli puolestaan näyttävästi esillä Japanissa. Panostusten tavoitteena on, että suomalainen elokuva saisi pysyvämpää sijaa erityisesti Japanissa ja espanjankielisessä maailmassa. Ranska on tähänkin asti ollut merkittävä maa suomalaisen lyhyt- ja dokumenttielokuvan kannalta, mutta vuoden 2008 aikana tehtiin sellaisia uusia avauksia, että esimerkiksi suomalaisella dokumenttielokuvalla on entistä paremmat mahdollisuudet löytää ranskalaiset yleisönsä.

Markku Lehmuskallion ja Anastasia Lapsuin elokuvat Ranskassa

100 % Finlande -kulttuurikausi esitteli suomalaista kulttuuria Ranskassa huhtikuun alusta kesäkuun loppuun. Elokuvalle oli ohjelmistossa vahva asema. Dokumenttielokuvan alalla suurin projekti oli Markku Lehmuskallion ja Anastasia Lapsuin elokuvien esityssarja. Elokuvien valinnasta ja levityksestä vastasi Pariisissa toimiva Documentaire sur grand ecran, jolla on säännöllistä esitystoimintaa Pariisiin lisäksi muuallakin Ranskassa.

Lapsui – Lehmuskallio -ohjelma käynnistyi näyttävästi Pariisissa Filmeurs du Grand Nord – tapahtumalla 8.–15.4. Pariisissa esitettiin Markku Lehmuskallion **Tapiola** vuodelta 1974 sekä yhdessä Anastasia Lapsuin kanssa tehdyt **Anna** (1997), **Seitsemän laulua tundralta** (2000), **Elämän äidit** (2002), **Fata Morgana** (2004) ja **Matka** (2007). Elokuvista Matka on Pariisiin lisäksi esitetty 13 muussa kaupungissa, joista suurimpia ovat Lyon, Le Mans, Poitiers, Biarritz ja Grenoble.

Elokuvista valmistettiin uudet ranskaksi tekstitetyt kopiot opetusministeriön ja elokuvasäätiön tuella.

100 % Finlanden muu elokuvaohjelmisto

Muita 100 % Finlanden elokuvatapahtumia olivat suomalaisen lastenelokuvan sarja Pompidou-keskuksessa, *Teuvo Tulion* elokuvien sarja Cinémathèque française:ssa, uudempaa suomalaista näytelmäelokuvaa esittelevä sarja Lincoln-elokuvateatterissa, suomalaisen lyhytelokuvan katselmus Maison Européenne de la Photographiessa, Aki Kaurismäen retrospektiivi Cinema Paris –festivaalilla. Saison finlandaisen ansiosta suomalainen animaatio saattoi esittäytyä tavallista laajemmin Annecyn animaatiofestivaalien Mifa-marketissa. La Rochellen festivaali kesä–heinäkuussa esitteli lisäksi elokuva-arkiston suomalaisen elokuvan aarteita. Saman festivaalin Tapis, coussins et vidéo -sarja esitteli *Mika Taanilan* ja *Jani Ruscican* taidetta. L'art du condensé -lyhytelokuvatapahtuma esitteli suomalaisten naisohjaajien leffoja Suomen Pariisin instituutissa. Lisäksi *Riitta Nelimarkan* animaatioelokuva **Seitsemän veljestä** vuodelta 1979 sai levityksen Ranskassa.

Ranskalainen elokuvalehti Cahiers du Cinéma julkaisi huhtikuun numerossaan laajan liitteen suomalaisesta elokuvasta.

Dokumenttielokuva esillä Espanjassa

Cádizissa Andalusiassa järjestettävä *Muestra Cinematográfica del Atlántico/Alcances* esitteli ensimmäistä kertaa ohjelmistossaan suomalaisia dokumenttielokuvia. Syyskuuisella festivaalilla nähtiin Anastasia Lapsuin ja Markku Lehmuskallion *Matka*, Arto Halosen *Pyhän kirjan varjo*, *Mika Ronkaisen Huutajat – Screaming Men*, Alvaro Pardon *Edén Pastora – Komentaja Nolla*, *Tuija Halttusen Mielen tila*, *Erkko Lyytisen Puhdistus* ja *Pia Andellin Hetket jotka jäivät*. Festivaalin erikoisvieraana

oli *Pirjo Honkasalo*, jonka elokuvista Cádizissa nähtiin **Mysterion, Tanjuska ja 7 perkelettä** ja **Atman**.

Taiteen tohtori, ohjaaja *Jouko Aaltonen* oli kirjoittanut festivaalin esittelyluetteloon artikkelin suomalaisen dokumenttielokuvan historiasta ja dosentti *Alfonso Padilla* artikkelin Pirjo Honkasalon taiteilijakuvasta. Cádizin kaupunki esittelee tulevina vuosina suomalaista kulttuuria monesta näkökulmasta ja usean taiteen lajin voimin. Suomalaisen dokumenttielokuvan sarja saa jatkoa myös neljän seuraavan vuoden aikana.

Suomen elokuvasäätiö vastasi elokuvien espanjankielisten tekstitysten valmistamisesta. Järjestelyihin osallistuivat myös *Suomen Madridin kulttuuri-instituutin* ja *Iberialais-Amerikkalainen Säätiö*.

Suomalainen animaatioelokuva Hiroshimassa

Hiroshiman kansainvälinen animaatioelokuvien festivaali kokosi kaikkien aikojen suurimman suomalaiselokuvien katselmuksen Japanissa – 11 suomalaisen animaatioelokuvan näytöstä ja 155 elokuvaa lyhyistä mainospoteista koko illan animaatioelokuviin asti. Tapahtumaan osallistui 36 suomalaista animaatioelokuvien ohjaajaa ja tuottajaa sekä toimittajia ja animaatioalan järjestöjen edustajia.

Vuonna 1985 perustettu Hiroshiman animaatioelokuvasfestivaali ei ole anime-tyylisen elokuvan esittelyareena. Se on enemmän profiloitunut taideanimaation esittely- ja kilpailufoorumina. Suomalaiset elokuvat saivat Hiroshimassa erinomaisen vastaanoton, melkein kaikki näytökset olivat loppuunmyytyjä. Tapahtuman keskeiset yhteistyökumppanit olivat Suomen suurlähetystö Tokiossa ja Suomen Japanin instituutti. AVEK tuki tapahtumaa animaatio-ohjaajien matkakulujen osalta.

ELOKUVAN KULTTUURIVIENNIN TILASTOINNISTA

Suomen elokuvasäätiössä ylläpidetään jatkuvasti listaa siitä, millä festivaaleille mitäkin elokuvia esitetään. Olemassa olevat tilastot perustuvat tähän listaan.

Tilastojen luvut esitetään yleensä pyöristettyinä, koska lista ei suinkaan ole aukoton: Pitkien elokuvien osalta siitä puuttuu festivaaleja, jotka ovat käyttäneet muuta kuin elokuvasäätiön esityskopiota (esimerkiksi elokuvan kansainvälisen myyntiyhtiön tai paikallisen levittäjän kopiota). Dokumentti- ja lyhytelokuvien osalta tilastointia hankaloittaa ennen kaikkea se, että elokuvien esityskopioita toimittavat festivaaleille muutkin suomalaiset toimijat kuin elokuvasäätiö (mm. elokuvakoulut, AV-arkki, tekijät ja tuotantoyhtiöt itse). Kaikkien elokuvien osalta tilastoista puuttuvat Kansallisesta audiovisuaalisesta arkistosta ulkomaisille festivaaleille lainatut kopiot.

Toisaalta elokuvasäätiön ylläpitämässä listassa on mukana keskenään varsin eritasoisia tapahtumia: tärkeimpien kansainvälisten elokuvasfestivaalien lisäksi sieltä löytyy pienempiä elokuvasfestivaaleja, muita kulttuuritapahtumia, joissa elokuva on mukana, ja jopa yksittäisiä esityksiä, esim. Suomen instituuttien tiloissa.

Näistä syistä elokuvasäätiössä ei ole katsottu kovin informatiiviseksi esittää täsmällisiä lukuja elokuvien festivaaliesityksistä; luvut kertovat parhaiten vain yleisen volyymin.

Tilannetta pyritään vuoden 2009 aikana täsmentämään luomalla tilastoinnille tarkemmat määritelmät – mm. kategorisoimalla eritasoiset tapahtumat ja lausumalla auki se tosiasia, että tilastointi kattaa nimenomaan elokuvasäätiön kautta tapahtuneen kulttuuriviennin eikä koko totuutta elokuvien festivaaliesityksistä.

Festivaalilevityksen ohella toinen tilastoitava osa-alue on elokuvien kansainvälinen myynti. Elokuvasäätiöhän ei myyntiä hoida, vaan siitä vastaavat kansainväliset myyntiyhtiöt. Silti tämän osa-alueen tilastoinnin suunnittelemiseksi on syksyllä 2008 perustettu Suomen elokuvasäätiön hallituksen aloitteesta työryhmä, jossa ovat edustettuina säätiön lisäksi Favex, Tilastokeskus, elokuvatuottajat ja myyntiyhtiöt.

Yllämainittujen reunaehtojen puitteissa voidaan suomalaisen elokuvan kansainvälisestä vuodesta 2008 ilmaista seuraavia lukuja:

Vuonna 2008 suomalainen elokuva valittiin noin 700 kertaa kansainvälisen festivaalin ohjelmistoon: pitkiä näytelmäelokuvia 300 kertaa 200 eri festivaalille ja dokumentti- ja lyhytelokuvia 400 kertaa 200 eri festivaalille. Pitkät näytelmäelokuvat voittivat yhteensä 26 kansainvälistä palkintoa, dokumenttielokuvat 13, lyhytelokuvat 15 ja TV-sarjat yhden.

Vuoden 2008 suurimmat festivaalihatit olivat pitkien näytelmäelokuvien puolella Petri Kotwican Musta jää (32 festivaalia vuonna 2008, kansainvälinen ensi-ilta Berliinin elokuvajuhlien kilpailusarjassa), Juha Wuolijoen Joulutarina (23 festivaalia vuonna 2008) ja *Aleksi Salmenperän Miehen työ* (23 festivaalia vuonna 2008; vuonna 2007 jo 37 festivaalia).

Dokumentti- ja lyhytelokuvista eniten festivaaleja kiersivät Arto Halosen Pyhän kirjan varjo (46 festivaalia vuonna 2008, kansainvälinen ensi-ilta Amsterdamin IDFA-dokumenttielokuvafestivaalilla vuonna 2007) ja Teemu Nikin Kaveri (8 festivaalia vuonna 2008, kansainvälinen ensi-ilta Clermont-Ferrandin lyhytelokuvafestivaalilla; Sundance tammikuussa 2009).

2.3. KANSAINVÄLISTYMINEN JA KEHITYS

Vuoden 2008 alussa perustetun kansainvälistymis- ja kehittämispäällikön toimenkuvaan kuuluvat toimiminen neuvonantajana elokuvasäätiön kehittämistuen piiriin päässeissä, kansainvälistä julkista rahoitusta tai yhteistuotantofoorumia etsivissä hankkeissa.

Uuden toimenkuvan mahdollistama yhteistyö rajattiin kehittämistuen piiriin päässeisiin hankkeisiin, jotta hankkeilla olisi jo asema elokuvasäätiössä. Käytännössä neuvonantaminen on vuoden mittaan tarkoittanut palavereja ja konsultaatioita useimpien kansainvälistä rahoitusta tai yleisöä etsivien tuotantojen edustajien kanssa.

Kansainvälisiin rahoitusfoorumeihin ja niiden valintaperiaatteisiin tutustuminen on ollut keskeinen osa vuoden toimintaa. Kansainvälistymis- ja kehityspäällikkö on osallistunut Berliinin (Co-production market), Rotterdamin (Cinemart), Sarajevon (Cinelink), Mannheimin (Mannheim Meetings) ja Tallinnan (Baltic Event) yhteistuotantofoorumeihin, Malmön (Buff:FF) ja Amsterdamin (Cinekid) -rahoitusfoorumeihin ja animaatioelokuvaan keskittyvään Cartoon Movie -tapahtumaan Berliinissä. Osallistumisen ohessa on luotu suhteet tapahtumien järjestäjiin ja projektivalitsijoihin ja selvitetty, minkälaisilla profiileilla tapahtumat toimivat.

Mannheim Meetingsin yhteydessä järjestettiin Focus on Finland -tapahtuma, jossa elokuvasäätiö esitteli Suomea yhteistuotantomaana ja lokaationa, suomalaiset tuottajat kertoivat omista hankkeistaan ja **Skavabölen pojat** -elokuvan suomalais-saksalaisen rahoituksen synty esiteltiin case studynä.

Kansainvälistymis- ja kehittämispäällikkö toimii myös Suomen edustajana Eurimages -rahastossa ja Pohjoismaisen elokuva- ja tv-rahaston (NFTF) hallituksessa. Eurimages on kokoontunut vuoden aikana kuudesti ja NFTF neljästi.

Eurimagesin toimintaa ovat vuonna 2008 leimanneet henkilövalinnat. Vuonna 2008 kaksi suomalaista vähemmistöyhteistuetanttoa sai Eurimagesin tuotantotukea ja kolme hanketta Eurimagesin jakelutukea yhteissumman ollessa 54 200 euroa.

Pohjoismaisen elokuva- ja tv-rahaston toimintaa on kehitetty voimallisesti. Rahasto otti aktiivisen roolin Pohjoismaiden neuvoston elokuvapalkinnon promootiossa ja panostaa jatkossa entistä enemmän pohjoismaisen elokuvan levittämiseen naapurimaissa ja resurssien salliessa laajemminkin. Erittäin merkittävää oli tv-kanava Nelosen liittyminen rahaston jäseneksi vuoden 2008 alusta, mikä lisäsi suomalaishankkeiden saamia tukia huomattavasti. Rahaston kehittämis-, tuotanto-, jakelu- ja elokuvakulttuuritukia sai vuonna 2008 yhteensä 21 suomalaishanketta, yhteissumman ollessa 1,1 miljoonaa euroa (vuonna 2007 14 hanketta, tukisumman ollessa 870 000).

Toimenkuvaan kuuluu myös toimitusjohtajan avustaminen säätiön toiminnan ja sisäisten prosessien kehittämisessä. Vuoden aikana keskeisintä on ollut kulttuuriviennin, tuotannon ja levityksen yhteistyön tiivistäminen nimenomaan vielä tuotannossa olevien hankkeita koskevan tiedonkulun systemaattisella parantamisella.

Vuonna 2008 aloitti toimintansa POEM-säätiön vetämä, ESR-rahoitteinen Film Location Finland -projekti, jonka tarkoituksena on synnyttää aluetoimijoiden yhteinen, Suomea kuvauspaikkana markkinoiva ikkuna. Säätiö on aktiivisesti mukana tämän hankkeen ohjausryhmässä.

2.4. TIEDOTUS

Tammikuussa järjestettiin lehdistölle Suomalainen elokuva vuonna 101 -taustatilaisuus, jonne kutsuttiin runsaasti kulttuuri- ja taloustoimittajia. Tilaisuuden tarkoituksena oli esitellä lehdistölle uudet tuotantoneuvojat *Jukka Asikainen* ja *Kaisu Isto* sekä tarjota syventävää tietoa elokuva-alan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä. *Jukka Vilhunen* esitteli tilaisuudessa säätiölle tekemänsä selvityksen elokuvatuotannon yksityisrahoituksen vahvistamisesta.

Maaliskuussa 2008 julkaistiin Parametralla teetetyn Kotimaisen elokuvan yleisöt -tutkimuksen tulokset. Alalle järjestettiin tutkimuksesta myös esittelytilaisuus, jossa käytiin läpi tutkimuksen metodiikkaa ja avattiin sen tuloksia tarkemmin.

Toukokuussa Cannesin elokuvajuhlilla järjestettiin yhdessä Scandinavian Filmsin eli muiden pohjoismaisten elokuvainstituuttien kanssa kansainväliselle medialle suunnattu pressilounas, jossa esiteltiin kustakin maasta 1–2 ajankohtaista projektia. Suomesta esiteltävinä olivat Blind Spot Picturesin ja Bronson Clubin elokuvat Iron Sky ja Sauna. Tilaisuudessa oli paikalla toimittajia mm. Varietystä ja Screenistä sekä lukuisista eurooppalaisista ja pohjoismaisista tiedotusvälineistä.

Syksyllä 2008 käynnistettiin elokuväsäätiön viestintästrategian päivittämisprosessi. Viestinnän tarpeita ja välineitä tarkasteltiin ensin koko henkilökunnan kesken, jonka jälkeen yksittäisten osa-alueiden kehittämistä jatkettiin pienemmissä työryhmissä. Työryhmät uudistivat säätiön tiedotuslehti SESinfoa, selkeyttivät sisäistä tiedonvälitystä ja ulkopuolisten tiedotteiden julkaisupolitiikkaa, kehittivät säätiön ulkoista ilmettä ja suunnittelivat säätiön oman blogin luomista.

Elokuvatilastoinnin kehittämistyötä jatkettiin yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa. Opetusministeriö myönsi avustuksen uuden elokuva-alan tilastointi- ja kassatilitysjärjestelmän

luomiseksi. Uutta järjestelmää suunnitellaan yhteistyössä Suomen Filmikamari ry:n jäsenjärjestöjen Suomen elokuvatoimistojen liiton ja Suomen elokuvateatteriliiton kanssa. Elokuvasäätiön hallitus perusti syksyllä myös työryhmän kehittämään suomalaisten elokuvien kansainvälisen jakelun tilastointia. Työryhmää johtaa Petri Jokiranta. Samassa yhteydessä alettiin elokuvasäätiön sisällä kehittää edelleen myös elokuvien festivaaliesitysten eli kulttuuriviennin tilastointia.

Ajankohtaista suomalaisessa elokuvassa -kuukausitiedotetta päättäjille ja medialle jatkettiin. Tiedote ilmestyi kesäkautta lukuun ottamatta jokaisen kuun alussa. Lokakuussa 2008 perustettiin vastaava englanninkielinen Topical in Finnish Film -kuukausitiedote, joka on suunnattu kansainväliselle lehdistölle, kansainvälisten festivaalien järjestäjille, myyntiyhtiöille ym. suomalaisen elokuvan kuulumisista kiinnostuneille alan ammattilaisille.

Säätiön www-sivujen uusimisesta keskusteltiin viestintästrategian päivityksen yhteydessä ja uusien sivujen suunnittelutyö aloitettiin joulukuussa alustavalla järjestelmävaatimusten kartoituksella.

Säätiön tiedotuslehti SESinfo ilmestyi vuoden aikana neljästi ja tilastojulkaisu vuoden 2007 elokuvatilastoista koottiin jälleen keväällä. Muita julkaisuja olivat pitkien elokuvien katalogi, dokumenttielokuvakatalogi, lyhytelokuvakatalogi sekä Berliinin ja Cannesin elokuva- ja tuotantoyhtiöesitteet.

Tilaisuudet

Vuoden aikana elokuvasäätiö oli järjestäjänä seuraavissa tilaisuuksissa:

- ✓ Suomalainen elokuva vuonna 101 -taustatilaisuus lehdistölle 14.1.
- ✓ Elokvavuoden avajaiset ja vuoden ensi-iltojen esittely medialle 18.1.
- ✓ Audiovisual on demand (AVOD) -hankkeen esittelytilaisuus 29.1.
- ✓ Suomalaisen elokuvan yleisöt -tutkimuksen julkistustilaisuus 27.3.
- ✓ VoD Masterclass 28.3.
- ✓ Tuotantotukiohjeiden think tank 4.6.
- ✓ Suomalainen novellielokuva 2008 hankkeiden julkistamistilaisuus 2.8.
- ✓ Digitaalisen elokuvan jakeluseminaari/ Cinema 2008, Joensuu 26.8.
- ✓ Levittäjien markkinoinityhteistyöseminaari/ Cinema 2008, Joensuu 26.8.
- ✓ Media Deskin syyskauden avajaiset 18.9.
- ✓ AVOD-seminaari 1.12.
- ✓ Digiseminaari: Elokuvan digitaalinen ketju kuvauksista valkokankaalle 5.12.

3. HALLINTO JA TALOUS

HALLINTO

Hallinnointiperiaatteet

Suomen elokuvasäätiö on itsenäinen säätiö joka kuuluu Opetusministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen. Säätiön hallintoelimiä ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Opetusministeriö nimittää säätiön hallituksen, hallitus nimittää säätiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja nimittää säätiön muut toimihenkilöt.

Säätiön hallitukseen valitaan kolme kalenterivuotta kestäväksi toimikaudeksi puheenjohtaja sekä vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Jäsenille nimetään henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenet voidaan valita enintään kahdeksi perättäiseksi toimikaudeksi. Hallituksen tehtävänä on:

- ottaa ja erottaa toimitusjohtaja
- johtaa, valvoo ja kehittää säätiön toimintaa
- vastata säätiön omaisuuden huolellisesta ja taloudellisesta hoidosta
- hyväksyä säätiön säännöt ja ohjeet

Hallitus 2008

- Veikko Kunnas (pj) kausi 2008–2010
- Taru Mäkelä (varajäsen Erja Dammert) kausi 2008–2010
- Sarita Harma (varajäsen Matti Paunio) kausi 2007–2009
- Leif Lindblad (varajäsen Raija Nurmio) kausi 2007–2009
- Ismo Määttä (varajäsen Tero Koistinen) kausi 2007–2009
- Nina Laurio (varajäsen Petri Jokiranta) kausi 2007–2009

Toimitusjohtajan tehtävä on hallituksen määrittämin perustein:

- johtaa ja kehittää säätiön toimintaa sekä toimeenpanna hallituksen päätökset
- ottaa ja erottaa säätiön toimihenkilöt, joista tuotantotuesta vastuullisten työsuhteen tulee olla määräaikainen
- päättää säätiön myöntämästä tuesta

Toimitusjohtajan toimikausi on enintään viisi vuotta kerrallaan.

Säätiön hallinnossa on noudatettava elokuvataiteen edistämisestä annetun lain (28/2000) ja asetuksen (121/2000), säätiölain sekä säätiön sääntöjen lisäksi säätiön taloussäännön määräyksiä. Tukitoiminnan yksityiskohtaiset ohjeet sisältyvät hallituksen vahvistamiin tuotantotuen ja muun tukitoiminnan ohjeistoihin. Tukipäätökset tekevät toimitusjohtajan vahvistaman työnjaon mukaan tuotantoneuvojat, levityspäällikkö ja kulttuuriviennin päälliköt. Toimitusjohtaja hyväksyy tukipäätökset. Päätöksenteossa noudatetaan hallintolokia.

Säätiön sääntöjen mukaan tulee hallituksen valita vuosittain kaksi tilintarkastajaa ja heidän varamiehensä; tilintarkastajista tulee ainakin toisen varamiehineen olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Vuonna 2008 tilintarkastajina toimivat KTM, KHT *Heidi Vierros* varamiehenään KTM, KHT *Reino Tikkanen* sekä tilintarkastusyhteisö KPMG Oy

Hallinnon ja toiminnan kehittäminen

Vuonna 2008 säätiön sisäisen toiminnan keskeinen painopiste on ollut säätiön strategisen toiminnan kehittäminen ja henkilöstön tiimityöskentelyyn panostaminen. Säätiön toimitusjohtajan ja päälliköiden muodostama SES-tiimi kokoontuu viikoittain valmistelemaan strategisten tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden toteuttamista. Säätiön tiedottajan osallistuminen tiimin kokouksiin takaa sisäisen tiedon kulun.

Henkilökunta kokoontuu säännönmukaisesti joka toinen viikko keskustelemaan säätiön asioista ja jakamaan toimintojen välistä informaatioita. Eri toimintojen välille on luotu ad hoc -työryhmiä ja systemaattisia kokoontumiskäytäntöjä, joilla on onnistuttu lisäämään säätiön sisäistä tiedon kulkua.

Tämä on antanut puitteet koko henkilöstön oppimisprosessille ja lisännyt henkilöstön sitoutumista säätiön yhteisiin tavoitteisiin. Tätä toimintatapaa tullaan jatkamaan ja kehittämään edelleen.

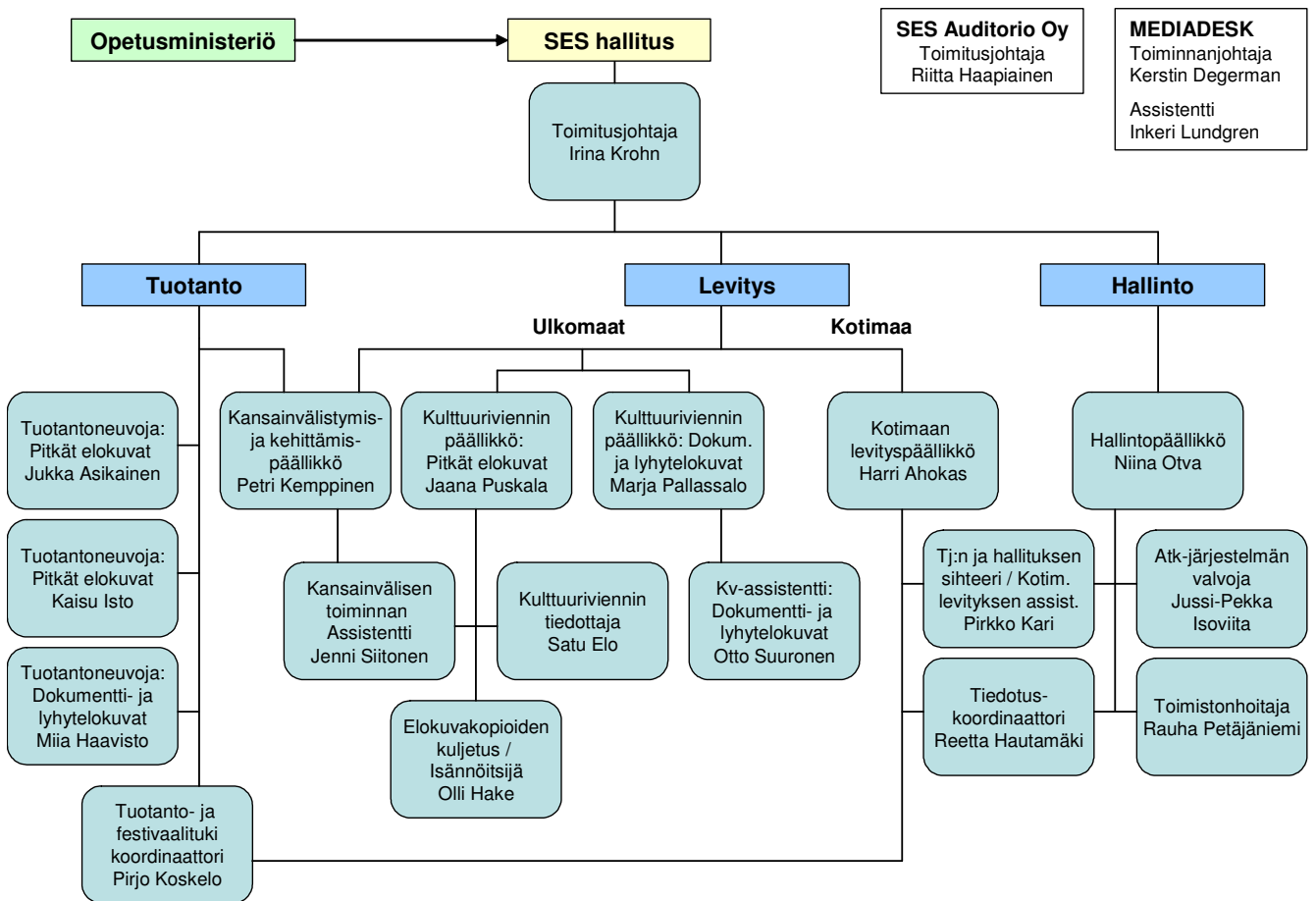
Keväällä järjestettiin henkilöstön vetäytymispäivä, jonka tarkoituksena oli purkaa kunkin tehtäväkentät ja käydä läpi tehtävien nivoutuminen säätiön toiminnan prosesseihin. Tällä pyrittiin selkeyttämään toimenkuvia, tehostamaan ja jalostamaan säätiön toimintaa ja parantamaan säätiön tarjoamaa palvelua.

Pitkien elokuvien kulttuuriviennistä tehty asiakastytyväisyyskysely on yksi väline selkeytettäessä säätiön toiminnan painopistealueita. Niin ikään tuotantoneuvojen toimenkuvia tarkistettiin samalla kun kaksi uutta tuotantoneuvojaa aloittivat säätiössä. Yli kymmenen vuotta voimassa ollut katsojamääriin perustuva jako ei tunnu enää vastaavan nykypäivän tarkoitusta. Kaksiovisen mallin, jossa tuenhakijalla on mahdollisuus valita kumman tuotantoneuvojan puoleen kääntyä, uskottiin johtavan myös parempaan asiakaspalvelutasoon.

Vuoden 2008 aikana tehtiin alustavaa kartoitustyötä säätiön tietojärjestelmähankkeen toteuttamiseksi. Hankkeen tavoitteina on siirtyminen sähköiseen asiointiin, pitäen sisällään tukijärjestelmän ja asiakasrekisterin uusimisen, kulttuuriviennin filmiliikenne-ohjelman rakentamisen sekä kotisivujen uusimisen. Syksyllä 2008 toteutettiin ns. speksaus-vaihe, jonka lopputuloksena saatiin järjestelmän vaatimusmäärittely-dokumentti. Tavoitteena on saada hanke toteutettua vuoden 2009 aikana. Uudistetut tietojärjestelmät parantavat asiakaspalvelua ja mahdollistavat tarkemman tilastotiedon keruun.

Henkilöstö

Vuoden 2008 alusta aloittivat säätiössä uusina tuotantoneuvojina Jukka Asikainen ja Kaisu Isto vastuualueinaan pitkät näytelmäelokuvat. Jukka Asikainen päättää myös puolipitkän ja sarjamuotoisen tv-draaman tuesta, ja Kaisun Iston vastuualueeseen kuuluvat kansainväliset yhteistuotannot, joissa suomalaisella tuottajalla on vähemmistöosuus. *Otto Suuronen* aloitti 25.8. lyhyt- ja dokumenttielokuvien kulttuuriviennin assistenttina *Niko Liinamaan* työsuhteen päätyttyä. Hallinnon assistentti *Annikki Hotari* siirtyi eläkkeelle 31.10. palveltuaan säätiössä lähes 20 vuoden ajan. Säätiön palveluksessa työskentelee 20 toimihenkilöä.

Elokuvasäätiön organisaatio 1.1.2009

Koulutus

Säätiössä jatkui edelleen säännöllinen kielten opiskelu; ruotsin ja ranskan kielten keskusteluryhmät kokoontuvat viikoittain säätiön tiloissa. Henkilöstöä kannustettiin edelleen henkilökohtaisten työtehtävien asettamia erityisvaatimuksia vahvistavaan kouluttautumiseen.; tarkoitus on toisaalta lisätä ja syventää työntekijöiden ammattitaitoa oman työtehtävänsä puitteissa, toisaalta tarjota uutta näkökulmaa alaan oman tehtävän ulkopuolelta.

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Vuoden 2008 aikana järjestettiin keväällä ja syksyllä henkilöstön vetäytymispäivät ulkopuolisen valmennusyrityksen johdolla. Päivien antia pidettiin hyödyllisinä ja toimintaa tullaan jatkamaan vuoden 2009 aikana. Säätiön henkilökunnan liikuntaharrastuksia on tuettu jo usean vuoden ajan verottajan hyväksymässä laajuudessa.

Kiinteistö

Auditorion uudistus- ja kunnostustyöt tehtiin suunnitelmien mukaisesti kesän 2008 aikana. Syksyllä 2008 aloitettiin säätiön toisen kerroksen neuvotteluhuoneen kunnostustöiden suunnittelu ja työ saatiin valmiiksi säätiön 40-vuotisjuhlavuoden avajaisiin tammikuussa 2009. Vuodelle 2008 suunniteltu ilmastoinnin säätölaitteiston uusiminen siirtyi vuodelle 2009.

Säätiö pyrkii kiinteistön huollossa ja toiminnassaan huomioimaan ympäristönsuojelun näkökohtia kiinnittämällä huomiota ympäristökuormitukseen ja kierrätykseen. Samalla saavutetaan säästöjä materiaali- ja energiakustannuksissa. Säätiön kiinteistön vuokralaisina ovat edelleen SES Auditorio Oy, Digital Film Finland Oy, Meguru Film Sound Oy sekä SoundeFilm.

TALOUS

Tulos 2008

Elokuvasäätiö sai toimintavuonna valtionavustusta 1 600 000 euroa säätiön toiminnasta aiheutuvien menojen kattamiseen. Avustus oli 40 000 euroa enemmän kuin vuonna 2007. Toiminta-avustuksen lisäksi säätiö saa korkotuottoja sekä vuokratuloja säätiössä toimivilta yhtiöiltä.

Korkotuotot romahtivat toimintavuonna pitkän positiivisena jatkuneen korkokehityksen jälkeen ja jäivät noin 160 000 euroa arvioitua pienemmiksi. Kiinteistön vuokratuotot ja hallintopalveluiden myynnistä saadut tuotot ylittivät hieman arvioidut tuotot. AVEK rahoitti säätiön lyhyt- ja dokumentti elokuvien kulttuuriviennin toimintaa keskinäisen sopimuksen mukaisesti. AVEKin toteutunut rahoitusosuus oli 85 000 euroa ylittäen 15 000 eurolla alun perin budjetoidun osuuden. Muut tuotot ylittivät arvioidun kaikkiaan noin 50 000 eurolla.

Vuoden 2008 kulut muodostuivat noin 25 000 euroa arvioitua pienemmiksi ja SES Auditorio Oy:n avustus toteutui niin ikään 4 000 euroa arvioitua pienempänä.

Säätiön tilinpäätös vuodelta 2008 osoittaa 129 308 euron alijäämää. Tulos sisältää SES Auditorio Oy:lle suunnatun 58 000 euron avustuksen. Tappio tullaan kattamaan säätiön edellisten tilikausien ylijäämällä, joka on noin 121 500 euroa.

Toimintavuonna suoritettu auditorion remontti ylitti hieman kustannusarvion ollen noin 100 000 euroa. Muita merkittäviä investointeja ei toimintavuonna suoritettu ja lopulliset poistot muodostuivat 6 000 euroa budjetoitua alhaisemmiksi.

4. SES AUDITORIO OY

SES Auditorio Oy:n liikevaihto oli vuonna 2008 noin 5 000 euroa edellisvuotta heikompi. Suurin syy heikompaan tulokseen on ulkopuolisten seminaarien väheneminen.

SES Auditoriota uudistettiin vuoden 2008 aikana. Helmikuussa asennettiin Barco DP-1500 2K digitaaliprojektori ja Dolbyn palvelin, vaihdettiin uusi valkokangas ja surround kaiuttimet. Hankittiin myös Dolbyn CP-650 ääniprosessori, joka palvelee parhaiten digitaalisissa esityksissä. Kesä-heinäkuussa uudistettiin salin ilme: lattia ja seinäpinnat remontoitiin, tuolit verhoiltiin ja akustiikkaa parannettiin. Suunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Lamusuo ja taiteilija *Jaana Partanen*.

Kotimaiset tuotanto- ja levitysyhtiöt käyttivät palvelujamme entiseen tapaan. Loppuvuosi oli erityisen kiireistä aikaa koska kotimaisia pitkiä elokuvia valmistui useita ja lähes kaikista tehtiin myös digitaaliset esityskopiot. Digitaalisten kopioiden tarkistukset filmin rinnalla lisäsivät tarkistusajoja

auditoriossa merkittävästi. Digitaaliset esitykset ovat lisääntyneet hyvin paljon, ja yhteistyö Post Production yhtiöiden kanssa on ollut tiivistä. Tällä yhteistoiminnalla tulemme hyödyttämään koko Suomen elokuva-alaa.

Elokuva-alan seminaareja oli useita, niiden aiheina olivat muun muassa elokuvan digitaalinen tuotanto, jälkikäsitteily ja jakelu sekä VoD-palvelut. Seminaareja isännöivät Suomen elokuvasäätiö ja Post Production yhtiöt.

Kino K-13 oli monien lyhyt- ja dokumenttielokuvien ensi-iltapaikka. Puolan elokuvaviikko esitettiin taas täysille saleille, samoin Katajanokkaseuran järjestämät sunnuntaimatineat saavuttivat suuren suosion. Mainoselokuvafestivaali järjestettiin jo toisen kerran. Perinteisiä lastennäytöksiä oli yhteensä 21, katsojia 1 746.

SES Auditorio Oy:n tilinpäätös vuodelta 2008 osoittaa 485 euron tappiota. Suomen elokuvasäätiö avustus SES Auditorio Oy:n toimintaan oli 58 000 euroa joka ylitti 8 000 eurolla vuoden 2007 avustuksen. Säätiö on määräraha-anomuksen yhteydessä pyytänyt, että budjettilaskelmiin perustuva osa määrärahasta kohdistetaan SES Auditorio Oy:n toiminnan kattamiseen kulttuuripoliittisiin syihin perustuen.

LIITE

MEDIA 2007 -OHJELMAN TOIMINTAVUOSI 2008

EU:n Media 2007 -ohjelman toimintavuosi 2008 oli suomalaisille tuotantoyhtiöille ja festivaaleille jälleen hyvä. Mennyt vuosi oli seitsemänvuotisen Media-ohjelman toinen toimintavuosi. Jaossa oli vuoden aikana yhteensä 95 miljoonaa euroa. Määrärahoja oli noin 30 % enemmän kuin edellisellä vuonna ja se näkyi joidenkin tukien kohdalla hieman alempien pisterajojen muodossa. Median vuoden 2007 leikattu budjetti liittyi EU:n laajentumiseen ja se kompensoidaan Media-yksikölle vuosien 2008–2013 aikana.

HANKEKEHITTELY JA i2i-RAHOITUSTUKI

Hankekehittelyn hakijajoukko ylsi kaikkien aikojen huipputuottoon (968 000 euroon). Suomalaisen yksittäisten projektien ja slate funding -hakemusten läpimenoprosentti oli 45 (koko Euroopassa 22 %). Hankekehittelytukea myönnettiin kuudelle fiktiolle, kahdelle dokumenttielokuvalle ja yhdelle slate funding -hakemukselle yhteensä 585 000 euroa.

Vuodesta 2007 lähtien eurooppalaisella pelialalla on ollut mahdollisuus hakea peleille räätälöityä hankekehittelytukea "Interactive Works". Viidelle suomalaiselle pelialan yritykselle myönnettiin tätä Interactive Works -tukea yhteensä 383 000 euroa. Interactive Works -tuen kokonaissummasta 2 025 000 eurosta Suomen osuus oli 18,9 prosenttia ja Suomi täten suurin tuensaaja koko Euroopassa. Suomalaisen pelihakemusten läpimenoprosentti oli 62.

Koko hankekehittelyn osalta Suomi on yhdessä Ruotsin ja Tanskan kanssa isojen jäsenmaiden jälkeen Euroopan kärkimaita. Hankekehittelytuki on nykyään toimiva ja erittäin suosittu tukimuoto, mikä on johtanut myönteiseen päätökseen tarvittavan pisterajan jatkuvaan nousuun.

i2i-rahoitustuki on suhteellisen uusi tuki, ja vuonna 2007 tuen piiriin pääsi neljä suomalaista yhtiötä. Pienten tuotantoyhtiöiden kohdalla menestyksekkäs hakemus edellyttää, että yhtiössä on hankekehittelytuki ja että yhtiöllä on riittävän suuria vakuutuksiin ja rahoitukseen liittyviä kuluja. Vuonna 2008 ei ollut suomalaisia hakijoita.

KOULUTUS (MEDIA Training)

Media tarjoaa jatkokoulutusta käsikirjoittajille, tuottajille ja uusmedian ammattilaisille. Suomalaisen kiinnostus kursseihin väheni jonkin verran vuoden aikana ja kursseille osallistui yhteensä noin 25 alan ammattilaista (38 suomalaista vuonna 2007). Aina yhtä suosittuun EAVE -koulutusohjelmaan osallistui kaksi suomalaista tuottajaa ja niin ikään suosittuun Eurodoc -koulutukseen kaksi dokumenttituottajaa. Lisäksi suomalaisosallistujia oli peräti neljä Cartoonin eri animaatioseminaareissa vuoden aikana.

Käsikirjoituskursseista suosituimpana pysyi edelleen Sources, joka keräsi vuoden aikana eri kursseilleen kuusi osallistujaa. Lisäksi Berlinale Talent Campus -kurssin suosio on nousussa ja vuonna 2008 sen tarjontaan tutustui kolme suomalaista.

FESTIVAALIT

Media myönsi tukea peräti viidelle suomalaiselle festivaalille (4 festivaalia vuonna 2007): DocPoint, Espoo Ciné, Oulun lastenelokuvajuhlat, Sodankylän elokuvajuhlat ja Tampereen kansainväliset lyhytelokuvajuhlat. Eurooppalaisia festivaaleja on todella suuri määrä, eikä festivaalituki ole automaattinen, vaan festivaalin pitää jatkuvasti kehittyä, jotta se pysyy tuen piirissä. Tulos on erinomainen, koska Media-ohjelman laajentuminen on tuonut tuen piiriin lukuisia uusia festivaaleja.

LEVITYSTUET

TV-levitystuesta käydään edelleen kovaa kilpailua Euroopan eri maiden välillä. TV-levitystuen pisteytys muuttui vuoden 2008 hakukierroksen myötä, ja uudistunut tuki lienee hiukan toimivampi pienen jäsenmaan näkökulmasta. Vuoden aikana oli yksi suomalainen hakija, mutta edelleen tuen saamiseksi tarvitaan enemmän kuin kolme tv-kanavaa kolmesta maasta, ja hakemuksen pistemäärä ei ollut riittävä.

Pitkän teatterielokuvan levittäjillä on kaksi tukiohjelmaa, automaattinen tuki ja harkinnanvarainen tai selektiivinen tuki. Automaattisen tuen tuotto kaksinkertaistui edelliseen vuoteen (2007) verrattuna. Selektiivinen tuki oli alemmalla tasolla verrattuna edelliseen vuoteen.

Suomalainen elokuva saa harvoin laajan levityksen muissa Euroopan maissa, mutta viime vuonna kahden suomalaisen elokuvan markkinointikuluihin myönnettiin selektiivista tukea: Niko – lentäjän poika tuettiin 13 Euroopan maassa yhteensä 655 000 eurolla ja Muumi ja vaarallinen juhannus tuettiin 148 000 eurolla seitsemässä Euroopan maassa.

Video On Demand/Digital Cinema Distribution -tuki julkaistiin ensimmäistä kertaa vuonna 2007. Suomalaista hakijaa ei vielä vuoden 2008 aikana löytynyt. Kotimainen markkinatilanne muuttuu kuitenkin nopeasti, joten ensimmäinen suomalainen VOD- hakija voi olla realistinen vuonna 2009.

TUOTANTOYHTIÖILLE JA FESTIVAALEILLE HYVÄ VUOSI

Suomen tuotot Media 2007 -ohjelmasta vuoden aikana hakukierrosta olivat 1 618 734 euroa (1 137 236 vuonna 2007). Tähän summaan voidaan lisätä suomalaisten osallistujien hyöty Median eri kursseista, jonka arvo rahassa on vaikeasti arvioitavissa. Summa jakaantui seuraavasti:

Hankekehittelytuki (sis. Interactive Works)	968 000 €
Teatterielokuvien selektiivinen tuki levittäjille	73 000 €
Teatterielokuvien automaattituki levittäjille	384 184 €
Video on Demand/Digital Cinema Distribution	-
Tv-levitystuki	-
Festivaalituki	138 550 €
i2i Audiovisual (tukea rahoituskuluihin)	-
Elokuvateatteriverkosto Europa Cinemas/arvio per 25.2.2009	55 000 €